Національний університет “Острозька академія”
Навчально-науковий інститут лінгвістики
Кафедра англійської філології

Кваліфікаційна робота
магістра
на тему:

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НАЗВ АНГЛОМОВНИХ КІНОФІЛЬМІВ НА МАТЕРІАЛІ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ ЗА УЧАСТЮ БРЕДА ПІТТА

Виконав: студентка ІІ курсу, групи МА-2
спеціальності: 035 Філологія
спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
Ярощук І.С.
Керівник: Крайчинська Г.В.
Рецензент_____
(прізвище та ініціали)

Роботу розглянуто і допущено до захисту
на засіданні кафедри англійської філології
протокол №___ від “__” _____ 2023 р.
Зав.кафедри_____ Анатолій ХУДОЛІЙ

Острог – 2023 рік

Зміст

Вступ 3

Розділ 1. Теоретичні аспекти перекладу 13

1.1 Назва фільму, як унікальний елемент перекладу. 13

1.2 Особливості фільмонімів, їх функції та класифікації 16

1.3 Еквівалентність та варіативність. Кіноперекладу 24

1.4 Труднощі при перекладі назв фільмів 29

1.5 Стратегії перекладу 36

1.6 Лексико-фразеологічні аспекти перекладу 39

Розділ 2. Основні стратегії перекладу назв фільмів 46

2.1 Способи та прийоми перекладу фільмонімів 46

2.2 Техніки та категорії перекладу. Аналіз перекладу фільмонімів 50

2.3 Граматичні структури, семантика назв англомовних фільмів 58

Висновки 64

Список використаних джерел та літератури 67

Додатки 71

Вступ

Актуальність: Питання перекладу назв кінофільмів стало актуальним нещодавно. Під час радянського періоду імпортувалося мало іноземного кіно, і переклад назв визначався ідеологічними міркуваннями. Після зникнення "залізної завіси" стали активно вивчати, як назви фільмів можна адаптувати. Останнім часом кількість іноземних фільмів на екранах набагато перевищує кількість вітчизняних, і тому переклад назв став важливим і складним завданням.

Заголовок фільму є першою інформацією, яку одержує глядач про стрічку. Це не просто назва, він повинен зацікавити глядача і спонукати його відвідати кінотеатр. Багато разів відразу після прочитання назви глядач може вирішити, чи хоче він дивитися цей фільм. Якщо назва несе певний зміст, то прокатники можуть внести зміни, щоб зробити її привабливішою для аудиторії і привернути увагу глядачів. Отже, завдання перекладача - не тільки відтворити назву на іншій мові (що вже є великою складністю), але й враховати побажання місцевих прокатників. Зазвичай говорять про важкість перекладацької роботи, але це лише одна сторона медалі, оскільки глядачі, які сприймають результат цієї роботи, також стикаються з чималою кількістю викликів.

Метою наукової роботи є зосередження на вивченні особливостей перекладу назв англомовних кінофільмів на прикладі художніх фільмів, у яких брав участь актор Бред Пітт. Дослідження має на меті з'ясувати, які фактори впливають на переклад назв фільмів, що мають високу культурну і соціальну цінність. Переклад назв фільмів є надзвичайно важливим та відповідальним завданням у сучасному світі. Цей вид перекладу можна віднести до комерційного, оскільки його успішність напряму впливає на комерційний успіх фільму. Перекладач виступає посередником між текстами оригінальною мовою та мовою перекладу. Для досягнення максимального комунікативного ефекту, перекладачу варто адаптувати назву художнього твору або кінофільму з урахуванням специфіки цільового середовища. Створення назви фільму, так само як і його переклад, є складним і багатогранним процесом. Важливо створити граматично правильну структуру заголовка відповідно до жанрової приналежності та, при необхідності, використовувати стилістичні фігури та засоби виразності. Приваблива та лаконічна назва є ключем до привернення уваги глядача. Крім того, важливо перекласти назву таким чином, щоб зберегти зв'язок із змістом фільму. Метою дослідження є аналіз основних стратегій та методів перекладу назв кінофільмів з метою визначення перекладу назв фільмів між англійською та українською мовами, а також виявлення лексичних та граматичних особливостей перекладу та визначення стратегій адаптації, які використовуються перекладачами в даній сфері.

У роботі будуть використані як кінофільми, в яких Бред Пітт виконував головні ролі, так і ті, в яких він з'являвся у вторинних або епізодичних образах. Аналіз назв фільмів буде проведено з урахуванням контексту та рольової ідентичності актора, а також залучено інформацію про рецепцію фільмів українською аудиторією. В рамках роботи будуть вивчені різні стратегії перекладу назв фільмів, використовані в українському контексті.

Буде розглянуто фактори, які впливають на вибір конкретної стратегії перекладу, такі як культурні відмінності, маркетингові цілі та специфіка перекладу імен. Дослідження забезпечить глибше розуміння особливостей перекладу назв англомовних кінофільмів і надасть конкретні рекомендації перекладачам та локалізаторам. Результати дослідження матимуть практичне значення для професіоналів у сфері перекладу та кіноіндустрії, а також збагатять наукову базу в галузі перекладознавства та кінотеорії. Дана робота відкриває нові горизонти для дослідження перекладу назв фільмів на прикладі художніх творів з участю Бреда Пітта та сприятиме вдосконаленню якості перекладу та взаєморозуміння між культурами.

Завдання:

- розглянути основні категорії назв кінострічок та шляхом аналізу виявити найбільш поширені стратегії перекладу назв англомовних кінофільмів
- проаналізувати переклад назв англомовних фільмів українською мовою на матеріалі фільмів за участю Бреда Пітта, а саме: "Dallas" - "Даллас", "Hunk" - "Ганк", "Contact" - "Контакт", "Kalifornia" - "Каліфорнія", "Troy" - "Троя", "Babel" - "Вавилон", "Mr. & Mrs. Smith" - "Містер і місіс Сміт", "Thelma & Louise" - "Тельма і Луїза", "21 Jump Street" - "Джамп-стріт, 21", "The Mexican" - "Мексиканець", "Deadpool 2" - "Дедпул 2", "Babylon" - "Вавилон", "Another World" - "Інший світ", "Less Than Zero" - "Менше нуля", "The Dark Side of the Sun" - "Темний бік сонця", "Head of the Class" - "Староста класу", "Freddy's Nightmares" - "Кошмари Фредді", "Happy Together" - "Щасливі разом", "The Image"- "Картина", "Too Young to Die?" - "Занадто молода, щоб померти?",

"The Favor" - "Послуга", "Twelve Monkeys" - "12 мавп", "The Devil's Own" - "Власність диявола", "Seven Years in Tibet" - "Сім років у Тибеті", "Meet Joe Black" - "Знайомтеся — Джо Блек", "Being John Malkovich" - "Бути Джоном Малковичем", "Fight Club" - "Бійцівський клуб", "The Mexican" - "Мексиканець", "Friends" - "Друзі", "Freedom: A History of Us" - "Свобода: Історія про нас", "Sinbad: Legend of the Seven Seas" - "Синдбад: Легенда семи морів", "Sinbad and the Cyclops Island" - "Синдбад та острів циклопів", "Beyond All Boundaries" - "Поза межами", "Megamind" - "Мегамозок", "The Tree of Life" - "Древо життя", "World War Z" - "Світова війна Z", "12 Years a Slave" - "12 років рабства", "Fury" - "Лють", "By the Sea" - "Біля моря", "Voyage of Time" - "Мандрівка часу", "War Machine" - "Машина війни", "Once Upon A Time In Hollywood" - "Одного разу в Голлівуді", "The Lost City of D" - "Загублене місто D", "Deadpool 2" - "Дедпул 2", "The Counselor" - "Радник", "Inglourious Basterds" - "Безславні виродки", "The Curious Case of Benjamin Button" - "Загадкова історія Бенджаміна Баттона", "Spy Game" - "Шпигунські ігри", "Se7en" - "Сім", "Tales from the Crypt" - "Байки зі склепу", "Thirtysomething" - "Тридцять з чимось", "Cutting Class" - "Скорочуючи клас", "Bullet Train" - "Швидкісний поїзд", "Ocean's Twelve" - "Дванадцять друзів Оушена", "Allied" - "Шпигуни-союзники", "Confessions of a Dangerous Mind" - "Сповідь небезпечної людини", "Sleepers" - "Ті, що сплять", "Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles" - "Інтерв'ю з вампіром: хроніка життя вампіра", "True Romance" - "Справжнє кохання", "A River Runs Through It" - "Там, де тече річка", "Cool World" - "Паралельний світ", "Across the Tracks" - "Гонки по колу", "Moneyball" - "Людина, яка змінила все", "Killing Them Softly" -

"Пограбування казино", "The Big Short" - "Гра на пониження", "Snatch" - "Великий куш", "Two-Fisted Tales" - "Історії про сильних людей".

- описати і проаналізувати перекладацькі особливості, які використовуються у процесі адаптації заголовків кінофільмів
- зазначити труднощі при перекладі назв фільмів
- описати лексико-фразеологічні аспекти перекладу

Об'єкт дослідження: Кінофільми, їхні назви та стратегії перекладу заголовків англомовних фільмів на українську мову на матеріалі фільмів за участю Бреда Пітта: "Dallas" - "Даллас", "Hunk" - "Ганк", "Contact" - "Контакт", "Kalifornia" - "Каліфорнія", "Troy" - "Троя", "Babel" - "Вавилон", "Mr. & Mrs. Smith" - "Містер і місіс Сміт", "Thelma & Louise" - "Тельма і Луїза", "21 Jump Street" - "Джамп-стріт, 21", "The Mexican" - "Мексиканець", "Deadpool 2" - "Дедпул 2", "Babylon" - "Вавилон", "Another World" - "Інший світ", "Less Than Zero" - "Менше нуля", "The Dark Side of the Sun" - "Темний бік сонця", "Head of the Class" - "Староста класу", "Freddy's Nightmares" - "Кошмари Фредді", "Happy Together" - "Щасливі разом", "The Image"- "Картина", "Too Young to Die?" - "Занадто молода, щоб померти?",

"The Favor" - "Послуга", "Twelve Monkeys" - "12 мавп", "The Devil's Own" - "Власність диявола", "Seven Years in Tibet" - "Сім років у Тибеті", "Meet Joe Black" - "Знайомтеся — Джо Блек", "Being John Malkovich" - "Бути Джоном Малковичем", "Fight Club" - "Бійцівський клуб", "The Mexican" - "Мексиканець", "Friends" - "Друзі", "Freedom: A History of Us" - "Свобода: Історія про нас", "Sinbad: Legend of the Seven Seas" - "Синдбад: Легенда семи

морів", "Sinbad and the Cyclops Island" - "Синдбад та острів циклопів", "Beyond All Boundaries" - "Поза межами", "Megamind" - "Мегамозок", "The Tree of Life" - "Древо життя", "World War Z" - "Світова війна Z", "12 Years a Slave" - "12 років рабства", "Fury" - "Лють", "By the Sea" - "Біля моря", "Voyage of Time" - "Мандрівка часу", "War Machine" - "Машина війни", "Once Upon A Time In Hollywood" - "Одного разу в Голлівуді", "The Lost City of D" - "Загублене місто D", "Deadpool 2" - "Дедпул 2", "The Counselor" - "Радник", "Inglourious Basterds" - "Безславні виродки", "The Curious Case of Benjamin Button" - "Загадкова історія Бенджаміна Баттона", "Spy Game" - "Шпигунські ігри", "Se7en" - "Сім", "Tales from the Crypt" - "Байки зі склепу", "Thirtysomething" - "Тридцять з чимось", "Cutting Class" - "Скорочуючи клас", "Bullet Train" - "Швидкісний поїзд", "Ocean's Twelve" - "Дванадцять друзів Оушена", "Allied" - "Шпигуни-союзники", "Confessions of a Dangerous Mind" - "Сповідь небезпечної людини", "Sleepers" - "Ті, що сплять", "Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles" - "Інтерв'ю з вампіром: хроніка життя вампіра", "True Romance" - "Справжнє кохання", "A River Runs Through It" - "Там, де тече річка", "Cool World" - "Паралельний світ", "Across the Tracks" - "Гонки по колу", "Moneyball" - "Людина, яка змінила все", "Killing Them Softly" - "Пограбування казино", "The Big Short" - "Гра на пониження", "Snatch" - "Великий куш", "Two-Fisted Tales" - "Історії про сильних людей".

Предмет дослідження: Теоретичні аспекти перекладу, основні стратегії перекладу назв фільмів, передача стилістичних та лексичних засобів. Стилістичні особливості та перекладацькі

трансформації, синтаксичний аспект перекладу назв фільмів. Тактики перекладу, особливості адаптації заголовків художніх кінофільмів.

Метадологія:

У магістерському дослідженні на тему "Особливості перекладу назв англомовних кінофільмів на матеріалі художніх фільмів за участю Бреда Пітта" будуть використовуватися такі методи:

1. Зіставний метод дослідження. Вибір об’єктів для порівняння: переклади назв англійською та українською мовами. Відбір певної кількості прикладів назв фільмів із участю Бреда Пітта, перекладених англійською та українською мовами. Звернення до лінгвістичних теорій і методів порівняльного аналізу, таких як еквівалентність перекладу, збереження семантики та стилістичних особливостей, адаптація до культурного контексту тощо.
2. Метод спостереження. Спостереження за перекладом назв фільмів з точки зору збереження стилістичних особливостей, передачі емоційного забарвлення, відповідності смисловому навантаженню оригіналу тощо. Аналіх зібраних даних спостереження та висновки про особливості перекладу назв фільмів. Визначення тенденції, частоту використання певних стратегій перекладу, зміни значення чи стилістичних особливостей у перекладах.
3. Трансформаційний метод дослідження. Звернення до теоретичних підходів та концепцій перекладознавства, кінотеорії та мовознавства, теоретично обґрунтувати вибір певних трансформаційних стратегій та методик перекладу назв фільмів. Аналіз дослідження відомих авторів, які працювали у цій галузі та

порівняння результатів з попередніми дослідженнями і створення власного внеску у розвиток цієї галузі.

4. Контекстуально-інтерпретаційний метод. Аналіз контекстуальних елементів, що включають ситуаційний, культурний, історичний та соціальний контекст, в якому використовуються назви фільмів. Вивчення специфічності кіноіндустрії, тенденції у створенні та маркетингу фільмів з участю Бреда Пітта, а також контекстуальні особливості країни, в якій вони були випущені та дистриб'юються. вивчення метафоричних, символічних та культурних конотацій, які можуть бути вкладені в назви фільмів з участю Бреда Пітта. Застосування контекстуально-інтерпретаційного методу також передбачає аналіз рецепції та сприйняття фільмів українською аудиторією. Це дозволить врахувати особливості мовного та культурного контексту перекладу та забезпечити належне розуміння та комунікативну ефективність перекладу назв.

Практичне значення:

- Результати дослідження можуть включати практичні рекомендації та поради для фахівців у конкретній галузі. В дослідженні перекладу назв фільмів з участю Бреда Пітта, робота може надати конкретні рекомендації щодо вибору відповідних перекладацьких стратегій, врахування культурного та мовного контексту, а також використання відповідної термінології. Рекомендації та висновки дослідження можуть бути застосовані перекладачами, студентами та науковцями. Це може послужити поштовхом для подальших досліджень у відповідній галузі та ідентифікувати нові проблеми або відкриті питання, які потребують подальшого вивчення та дослідження.

Теоретичне значення:

- Розширення теоретичного розуміння: Дослідження включатиме огляд літератури, аналіз сучасних досліджень у галузі перекладознавства, кінотеорії та мовознавства. Це дозволить поглибити знання про різні підходи та теоретичні концепції, пов'язані з перекладом назв фільмів, і внести свій власний внесок у цю галузь.
- Розвиток наукових досліджень: Дослідження може розширити науковий обсяг знань у галузі перекладознавства та кінотеорії, особливо щодо перекладу назв фільмів з участю конкретного актора. Це може викликати подальші дослідження та стимулювати інших науковців до подальшої роботи в цій області.

Апробація: участь в XXVIII науковій викладацько-студентській конференції “Дні науки”, що відбулась 15-19 травня 2023 року в Національному університеті “Острозька академія”. Дата виступу:15 травня 2023 р. Формат: круглий стіл. Секція: “Прикладні лінгвістичні дослідження в умовах міжкультурної комунікації. Назва доповіді: “Особливості перекладу назв англомовних кінофільмів”**.**

Ключові слова: англомовні кінофільми, локалізація фільмів, стратегії перекладу, структури заголовків, фільмоніми, стилістичні особливості, метод перекладу, вербальні репрезентації, кіноперекладе, еквівалентність та варіативність, граматичні структури.

Огляд літератури:

Літературний огляд роботи включає аналіз сучасних досліджень у галузі перекладознавства, кінотеорії та мовознавства, що стосуються перекладу

назв фільмів. Деякі ключові автори, які внесли вагомий внесок у цю галузь, включають Юджин Найда, Йан Іварсон, М. Вербицька та інших. Дослідження, що зосереджується на особливостях перекладу назв англомовних кінофільмів, особливо на матеріалі художніх фільмів, в яких брав участь актор Бред Пітт, є актуальним та цікавим напрямом в галузі перекладознавства та кінотеорії. Переклад назв фільмів викликає багато складнощів, оскільки вимагає збереження смислу, емоційного звучання та ефективного комунікативного впливу, адаптуючись до нового культурного та мовного контексту.

У літературі були проведені дослідження, пов'язані з перекладом назв кінофільмів, проте прогалина в літературі з даної теми все ще існує. Деякі дослідження зосереджуються на загальних аспектах перекладу назв(О. Черник, Н. Іваницька, Н. Демченко, Н. Грінченко, А. Мельник).

У дослідженнях, що пов’язані із перекладом кінофільмів використовують певну термінологію. Варто зазначити науковців, які працювали над введенням терміну “фільмонім” Ю. Подимова, О. Книш та проблематикою перекладів фільмонімів, а саме К. Панова, З. Громова, О. Бабенко, А. Поляковата інші. Проте, використання даного терміна не є широко поширеним у контексті перекладознавства. Замість нього більш поширеним є термін "кінореалія" (Є. Жук). Над «вербальними репрезентаціями » працював І. Ігнатьєв.

Структура роботи: магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, перший розділ включає в себе 6 підрозділи, другий розділ включає в себе 3 підрозділа, висновків та списку використаних джерел і літератури, додатків. Загальний обсяг роботи 78 сторінок, з них основного тексту – 62.

Розділ 1. Теоретичні аспекти перекладу

1.1 Назва фільму, як унікальний елемент перекладу.

Кінематографія є обширною галуззю, що разюче притягує людей та перетворює їх у власних шанувальників. Частина аудиторії вважає вигіднішим дивитися ніж читати, віддаючи перевагу візуальному сприйняттю інформації. Таким чином, кінематограф здобуває перемогу. Але щоб фільм дивились, потрібно якимось чином притягувати та залучати потенційних глядачів. Перший в черзі об'єкт, придатний для цього - назва фільму.

Назва є невід'ємною складовою кінематографічного твору, формуючи первинне враження та враження глядача від стрічки. Отже, переклад назви є складним завданням для перекладача. Важливо, щоб переклад назви був адекватним, повноцінним і одночасно передавав змістовий зміст оригіналу, забезпечуючи повну функціонально-стилістичну відповідність йому.

Назви кінофільмів визначаються особливим видом власних назв і позначаються спеціальним терміном – «фільмонім».

Фільмоніми – це категорія унікальних назв, які ідентифікують кінострічки та виконують як рекламну, так і впливову функції. їх завдання - відтінювати привабливість фільму, забезпечуючи зрозумілість та привабливість, щоб після ознайомлення із назвою глядачі відчули бажання подивитися стрічку. Тому переклад назви відіграє важливу роль у майбутньому фільму: чим більше зацікавлених глядачів, тим успішніше вона стає. [3]

Художній фільм є важливим культурним явищем, яке відтворює соціальні та культурні аспекти суспільства. Через нього формується уявлення про світ як для окремих представників конкретної країни чи національності, так і для суспільства в цілому. Найчастіше саме художні фільми слугують

основним засобом передачі інформації про культурні особливості та традиції певної нації. Наприклад, перегляд американських кінострічок дозволяє людям по всьому світу формувати уявлення про американський спосіб життя, цінності та культурні відмінності.

При розгляді назв кінофільмів можуть виникати труднощі через соціокультурні різниці між країною виробником і країною іноземного показу, такі як реалії та лакуни. Крім того, використання фразеологізмів, іграслів і умисно змінених стійких висловлювань може становити виклик як для сприйняття, так і для перекладу[20].

Найчастіше в назві полягає якийсь посил автора, натяк на розв'язку і потайний зміст твору або інша загадка. Щоб не зіпсувати назву оригінал калькуванням, що спотворює (тим не менше, залежно від випадку він допускається) або іншим недоречним варіантом, перекладачам нерідко доводиться зіткнутися із труднощами. Варто зауважити, що назви безлічі фільмів зазнали змін порівняно з оригіналом, проте не втратили початкову задумку. Для цього і застосовуються різні стратегії перекладу, щоб адекватно якісно адаптувати назви і скрипт для глядача-носія тієї чи іншої мови.

Щоб передати репліки персонажів правильно та адекватно, перекладач повинен виявляти чуттєвість до тонкостей фільму, враховувати часові рамки для перекладу реплік, аналізувати контекст та місцевий вокабуляр, щоб передати виразність, характер і настрій кожного персонажа. Крім того, необхідно детальне знання всесвіту фільму, щоб ефективно орієнтуватися при складанні перекладу та уникнути втрати оригінального смислу. Це лише частина завдань, які перекладач вирішує, працюючи над перекладом фільмів.

Переклад назви варто проводити лише після вивчення усього змісту твору та аналізу його сюжету, особливо, якщо останній є складним. Це сприяє кращому розумінню суті назви, якщо вона неоднозначна. Оскільки назва

завжди взаємодіє з інтригуючим сюжетом фільму, рекомендується вивчати контекст перед проведенням перекладу. Таким чином, якісний та адекватний переклад назви кінофільму відіграє ключову роль у його успіху та враженні від перегляду для глядача.

1.2 Особливості фільмонімів, їх функції та класифікації

Фільмоніми - це категорія, яка включає рекламну функцію і функцію впливу. Вони відрізняються гранично лаконічною структурою і містять риси, властиві назвам як самостійним мовним одиницям

Під час аналізу фільмонімів для визначення лінгвістичних особливостей важливий аспект становить структурний аспект, який дозволяє виявити зв'язок між будовою та семантикою. При дослідженні впливу лаконічної синтаксичної структури на швидкість сприйняття та запам'ятовування назв набуває значення. Однією з наслідків цього явища є тенденція до більш глибокого та узагальненого абстрактного мислення, що виявляється в інтенсивному використанні номінативних структур[3].

Головні риси фільмонімів включають в себе особливу лаконічну форму та виразну символічність. Структурно фільмоніми можуть бути назвами словоформ, які зазвичай представлені у вигляді іменників у називному відмінку або словосполучень. Також можливі фільмоніми у формі простих односкладових речень або безособових висловлювань, запрошень тощо. Фільмоніми часто входять в категорію власних імен. З огляду на їхню мету привернення уваги, фільмоніми найчастіше мають стилістично виразне забарвлення, що робить їх яскравими та помітними, сприяючи оптимізації подальшого сприйняття фільму.

Фільмоніми мають аналогічні особливості, ознаки і категоріями, які властиві назвам художніх творів, тобто вони також мають специфічні граматичними та функціонально-семантичними особливостями. У синтаксичній структурі фільмоніми відбиваються загальносинтаксичні тенденції, і являють собою моделі, відповідні традиційної класифікації, структура яких відповідає простим односкладовим реченням.

Протягом останніх кількох років виявляється тенденція до частого використання фільмонімів, що складаються з ключового смислового слова

або словосполучення, іноді включаючи лише власне ім'я, для короткого опису змісту фільму. Такі конструкції часто складаються з простих безособових односкладових речень. Також існує структура, яка включає групу пропозицій або складних безсполучникових пропозицій з двокрапкою, де друга частина зазвичай починається з великої літери. Ця особлива форма часто властива продовженням оригінальних фільмів, їх приквелам, сиквелам та короткометражним стрічкам, а також цілим групам фільмів, що об'єднуються спільною історією чи персонажами, такими як франшизи та саги. Однак існують випадки, коли таку структуру використовують і оригінальні фільми.

Можна виділити п'ять основних функцій фільмонімів:

- номінативна,
- інформативна,
- рекламна,
- прогностична
- прагматична

1. Номінативна функція. Номінативна функція фільмоніма визначається його роллю у номінуванні, оскільки сам фільмонім є назвою фільму. Ця функція є онтологічною, оскільки назва фільму виступає як вихідний пункт при ознайомленні глядача з твором. Реалізація номінативної функції не обмежена різними структурами та синтаксичними моделями, що підкреслює універсальність та загальність цієї функції [3].
2. Інформаційна функція. Найважливішою функцією є інформативна, тому що основна мета фільмоніму це передати сенс фільму так, щоб ще до перегляду фільму підготувати глядача до того, що він побачить на екрані. У пошуку необхідного чи цікавого для глядача фільму, він насамперед зверне увагу на його назву. Під інформативною функцією розуміється здатність фільмоніму

передати основну інформацію. Саме цю функцію можна вважати домінуючою, оскільки вона вважається основним критерієм при створенні фільмоніму.

3. Рекламна функція фільмоніма визначається потребою адаптуватися до швидкого темпу сучасного життя та великого обсягу випуску фільмів. З урахуванням постійного дефіциту вільного часу у сучасної аудиторії, вибір фільмів стає більш вибірковим. Виконання рекламної функції передбачає, що фільмонім використовує стилістичні прийоми, фігури, семантичні особливості та виразні функціонально-семантичні засоби для того, щоб стати вкрай привабливим та цікавим. Це сприяє успішності фільму в прокаті, привертаючи більше зацікавлених глядачів. Рекламна функція відповідає за формування конкретного сприйняття глядачами, утримуючи їхню увагу та збільшуючи почуття очікування [3].
4. Прогностична функція. Прогностична функція розглядається як одна з ключових функцій фільмонімів. Ця функція здійснюється через жанрову та смислову адаптацію, включаючи додавання асоціативних слів, які встановлюють зв'язок між фільмонімом, жанром та сюжетом фільму. Важливим аспектом є чіткість асоціацій назви фільму, які повинні бути зрозумілими за змістом та легко запам'ятовуватися за своєю формою.
5. Прагматична функція, або функція дії. Прагматична функція фільмонімів полягає в формуванні сприйняття глядача та викликанні у нього різноманітних емоцій, таких як цікавість, захоплення, здивування, обурення або розчарування. Таким чином, ця функція використовує мову з метою здійснення інтелектуального, емоційного або вольового впливу на потенційного глядача.

У функції прогнозування відбувається активна антиципація, яка представляє собою складний процес передбачування глядачем змісту

фільму лише за його назвою. Властивості людського мозку та свідомості дозволяють використовувати механізм випереджального прогнозування для утворення очікувань щодо сенсу, прихованого в назві фільму. Під час цього процесу глядач свідомо та підсвідомо використовує власний досвід, словниковий запас та загальні знання для формулювання і будівництва уявлення про те, що може приховуватися за назвою фільму[29].
Фільмоніми класифікуються за семантичним параметром, виходячи з невід'ємних складових художнього світу - мовних особистостей, які відносяться до універсальних текстових категорій, оскільки їх присутність у кожному творі є обов'язковою[20].
Дослідницька робота Ю.М. Подимової пропонує класифікацію фільмонімів за семантичним параметром. За її класифікацією всі фільмоніми можна розділити на чотири групи: фільмоніми, які вказують на

1) об'єкт;
2) місце подій, що відбуваються;
3) час подій, що відбуваються;
4) фільмоніми, які включають кілька семантичних компонентів[20].

Аналізуючи класифікації, запропоновані Л.Г. Бабенко, стає очевидним, що домінуючими категоріями можна вважати групи фільмонімів, які вказують на об'єкт-людина, місцепростор, час та подію. Такі категорії, як "людина", "час" та "простір", виділені як домінуючі над іншими, оскільки саме на цих трьох категоріях тримається сюжет та основа кінематографічних творів.

- Об'єкт. Фільмоніми, що вказують на головного героя або групу основних персонажів фільму:

Англійський варіант	Український варіант

"Thelma & Louise"	"Тельма і Луїза"
"Johnny Suede"	"Джонні Замша"
"Meet Joe Black"	"Знайомтеся - Джо Блек"
"Being John Malkovich"	"Бути Джоном Малковичем"
"The Mexican"	"Мексиканець"
"Sinbad: Legend of the Seven Seas"	"Синдбад: Легенда семи морів"
"Sinbad and the Cyclops Island"	"Синдбад та острів циклопів"
"Mr. & Mrs. Smith"	"Містер і місіс Сміт"
"Megamind"	"Мегамозок"
"The Counselor"	"Радник"
"Deadpool 2"	"Дедпул 2"

- Час. Фільмоніми, що вказують на час подій, можуть охоплювати час доби, дні тижня, місяці, рік, відрізок часу, а також вказувати на час дії, включаючи дату історичної події або ім'я історичної особи, пов'язаної з певним періодом часу. Автор старається передати екзистенційний вакуум своїх героїв через вибір фільмонімів, пов'язаних з певним часовим контекстом.

Англійський варіант	Український варіант
"12 Years a Slave"	"12 років рабства"

"Seven Years in Tibet"	"Сім років у Тибеті"
"Thirtysomething"	"Тридцять з чимось"

- Місце подій. Фільмоніми, які вказують на місце подій, охоплюють простір, де розгортаються основні події, зображені у фільмі. Цей простір може бути як вигаданим топонімом, так і реальним місцем.

Англійський варіант	Український варіант
"Dallas"	"Даллас"
"Another World"	"Інший світ"
"No Man's Land"	"Нічия земля"
"A Stoning in Fulham County"	"Злочин в окрузі Фалхем"
"21 Jump Street"	"Джамп-стріт, 21"
"Cool World"	"Паралельний світ"
"A River Runs Through It"	"Там, де тече річка"
"Kalifornia"	"Каліфорнія"
"Troy"	"Троя"
"Babel"	"Вавилон"
"By the Sea"	"Біля моря"
"The Lost City of D"	"Загублене місто D"

.

- Змішана група фільмонімів, кілька семантичних компонентів. об'єднує в собі зазвичай трохи більше двох класифікацій з інших різних категорій. Ці фільмоніми часто мають структуру простої двоскладової пропозиції, яка лаконічно передає основну ідею, що лежить в основі фільму. "Seven Years in Tibet" - "Сім років у Тибеті" (час і місце) , "A Stoning in Fulham County" - "Злочин в окрузі Фалхем (дія і місце)", "Tales from the Crypt" - "Байки зі склепу" (дія і місце), "King of the Hill" - "Король гори" (об’єкт і місце).

Внаслідок відмінностей у культурі та мові деякі назви фільмів не можуть бути перекладені дослівно. Це стосується як реалій, так і використання фразеологізмів, авторської словотворчості, омонімів тощо, що ускладнює переклад через їхню специфіку. У таких випадках часто застосовується жанрова або смислова адаптація, щоб забезпечити передачу та збереження прагматичних та прогностичних аспектів оригінальної назви.

Ці адаптації є формою розширення вихідної оригінальної назви, спрямованого на допомогу потенційному глядачеві в ідентифікації жанру фільму та уявленні можливого сюжету. Основними інструментами жанрової та смислової адаптації є додавання та, в окремих випадках, заміна певних елементів оригіналу.

Жанрова адаптація включає додавання пояснюючих чи уточнюючих елементів з метою допомогти глядачеві асоціювати фільм із конкретним жанром, таким як драма, мелодрама, трагедія, комедія, трилер, жахи, бойовик, фантастика, пригоди і т.д. У процесі перекладу це виявляється у використанні лексичних одиниць, які пов'язують назву фільму із певним жанром.

Смислова адаптація передбачає додавання лексичних елементів та введення ключових слів для компенсації смислових чи сюжетних обмежень дослівного перекладу, розширюючи його. При цьому основними

інструментами стають прийоми заміни та додавання, які дозволяють розширити або компенсувати смислові та жанрові недоліки оригіналу.
Отже фільмоніми - це особливий вид лексичних одиниць, які представляють собою назви фільмів. Вони відіграють важливу роль в кінематографі, оскільки створюють перше враження про фільм і можуть впливати на рішення глядача переглянути його чи ні. Фільмоніми мають свою власну структуру та семантику, яка може бути використана для передачі ключових аспектів фільму.
Ці лінгвістичні одиниці можна класифікувати за різними параметрами, такими як семантика, взаємозв'язок з об'єктом фільму, місцем подій, часом тощо. Фільмоніми також виконують різноманітні функції, такі як номінативна (назва фільму), рекламна (привертання уваги глядачів), прогностична (передбачення змісту) та прагматична (виклик емоцій та інтелектуальний вплив).
Загальною тенденцією є те, що фільмоніми мають важливий комунікативний потенціал, сприяючи взаємодії між фільмами та глядачами в цифровій інформаційній епоху.

1.3 Еквівалентність та варіативність. Кіноперекладознаються ключовими. Під час перекладу перекладачеві доручаються різні завдання: точно та повністю передати зміст оригіналу мовними засобами іншої мови, зберегти стилістичні та експресивні особливості оригіналу, адекватно відтворити еквівалентні мовні засоби, які використані у вихідному тексті, а також провести аналіз порівняння між двома мовними структурами під час перекладу.

Теоретично аспекти адекватності перекладу та еквівалентності вивчено досить глибоко, але не зважаючи на багато визначень, немає єдиного загальноприйнятого тлумачення. За словами аналітика Куайна, "об'єктивного перекладу, як єдиного правильного, не існує[18].

Еквівалентність, у порівнянні з адекватністю, є більш конкретною та обмеженою категорією, часто вказуючи на досить тісну відповідність між двома текстами. Оскільки не завжди можливо досягти повної тотожності, для вираження відношень між змістом оригіналу та його перекладом вживається термін "еквівалентність". Це поняття вказує на наявність спільного змісту, або смислової близькості, між оригіналом та перекладом [40].

У розгляді перекладів одного тексту завжди враховується ступінь наближення до ідеалу. Проблема досягнення еквівалентного перекладу полягає у його фактичній недосяжності. Різні переклади одного тексту можуть суттєво відрізнятися, оскільки еквівалентний переклад взагалі є недосяжним, через труднощі пов'язані з відтворенням лексики та структури оригіналу під час перекладу, а також відсутність реальних або прямих логічних зв'язків. Спроби досягти максимально еквівалентного перекладу часто призводять до його неприродності.

Причиною виникнення кількох варіантів перекладу одного тексту є розуміння перекладачем оригіналу. Розуміння, будучи одним із можливих тлумачень тексту на основі зовнішніх факторів, призводить до того, що немає єдиного правильного перекладу. Внаслідок цього може існувати кілька правильних варіантів перекладу, що пояснює множинність варіантів.

Повністю передати еквівалентно весь зміст оригіналу неможливо. Таким чином, обираючи варіант перекладу, виникає важливий вибір, і це пояснює варіативність і позиційність усіх рішень, а також існування кількох варіантів перекладу тексту.

Кіноперекладвключає в себе «переробку мови листів оригіналу, при цьому здійснюється міжмовна обробка тексту, його ритмічне відтворення в перекладі, та подальше озвучування або вставлення у відеоряд у вигляді субтитрів.[23] Кіноперекладмає на меті здійснювати перетворення або трансформацію кінотексту з оригінальної мови на мову перекладу, зберігаючи та не спотворюючи особливості оригіналу. Вважаючи його особливим видом перекладу, кіноперекладне підпадає під категорії письмового, усного, художнього чи спеціального перекладів, оскільки при його виконанні створюється абсолютно новий та повноцінний кінотекст, сумісний із звуково-візуальною частиною фільму. Важливість кіноперекладу з'явилася майже одночасно з народженням кінематографа, визначаючи необхідність передачі кінофільміводної продукції з однієї країни в інші.

В Україні переклад назв фільмів продовжує вивчатися і досліджується у багатьох напрямках, включаючи лінгвістику, міжкультурну комунікацію та теорію перекладу. Українські перекладачі стикаються з викликами, подібними тим, коли кіноперекладвиявився новим видом завдання. У минулому відбувалось тиск через обмеження цензури та ідеологічні обставини того часу.

Історично в Україні існувала тенденція внесення змін у словосполучення при перекладі, що може бути пов'язано з різними мовно-культурними нормами або потребами цензури, через натиск радянської влади того часу. Однак це часто водило до втрати художньої цінності оригінального твору. Зараз українські перекладачі фільмів стикаються з викликами адаптації назв для врахування культурних особливостей та відмінностей в сприйнятті аудиторії.

У сучасній українській теле-, кіно- та відеоіндустрії розрізняють такі методи кіноперекладу:

1. Дубляж: Цей спосіб озвучення передбачає створення мовної фонограми кінофільму мовою перекладу. Смисловий зміст фонограми відповідає оригінальному звуковому супроводу, включаючи тривалість фраз та артикуляцію акторів із новим текстом. Під час дублювання оригінальна мовна фонограма повністю замінюється перекладеною.
2. Закадрове озвучування: Цей метод передбачає використання двох чи кількох голосів під час перекладу. Під час створення, акторський голос насувається поверх приглушеної іноземної мови.
3. Субтитрування: У цьому випадку перекладений текст реплік персонажів накладається на відеодоріжку згідно з тайм-кодом реплік. При цьому враховується обсяг тексту, який глядач може встигнути прочитати під час перегляду кінофільму, для забезпечення гармонійного перегляду, щоб не було навантаження спробами встигнути дочитати субтитри до їх зміни. Зазначимо, що цей спосіб кіноперекладу не отримав широкого розповсюдження в Україні, ймовірно, через те, що у глядача виникла звичка розслаблятися в кінозалі та слухати промову замість трудомісткого читання субтитрів.

4. Синхронний переклад. Цей вид перекладу практикувався на кінофестивалях, кінотижнях та інших подібних заходах. Наразі такий переклад практично не використовується для кіноперекладу, внаслідок обов'язкового субтитрування всіх фільмів на міжнародних кінозаходах.[33]

В Україні і у більшості великих європейських країнах найчастіше вважають за краще використовувати дубляж (у кінотеатрах) і закадрове озвучування (на телевізійних каналах). У малих європейських країнах чи країнах, де використовується кілька державних мов, переважно працюють з виробництвом субтитрів.[33]

Українська дослідниця В.В. Демецька інтенсивно вивчає роль адаптації у перекладі. В анотації до своєї дисертації "Теорія адаптації в перекладі" вона висловлює свій намір відмовитися від традиційного уявлення про адаптацію як тип мовного посередництва, яке забезпечує "крайню форму перетворень, допустимих у перекладі", і пропонує підхід, "згідно з яким адекватність перекладу прагматично орієнтованого тексту можлива в умовах сго адаптації до лінгвокультурних стереотипів реципієнта"[14].

У цьому визначенні варто зауважити, що адаптація Демецької обмежується лише певним набором текстів, а саме "прагматично орієнтованих текстів" (або "прагматтекстів"), які спрямовані на зміну поведінки адресата. Вона звертається до таких текстів, як "словникова стаття, навчальний текст, ораторський тип тексту (політичний виступ, проповідь), рекламний тип тексту", підкреслюючи при цьому, що основна увага їй приділяється текстам "політичного та релігійного дискурсів" [14].

Мета перекладу прагматексту, за Демецькою, полягає в відтворенні прагматичного потенціалу тексту або дискурсу в перекладі з урахуванням лінгвокультурних стереотипів носіїв мови та культури реципієнта.

Важливо зазначити існування мовної локалізації, яка представляє собою новий вид перекладацької діяльності, спрямований на культурну та

лінгвістичну адаптацію продукту. Цей процес охоплює мовну та культурну адаптацію будь-якого товару чи послуги для його успішного впровадження. Зазвичай локалізацію проводять для веб-сайтів, програмного забезпечення та відеоігор. Зростає інтерес до вивчення проблем кіно-, відеоперекладу, при цьому дослідники активно аналізують різні аспекти аудіовізуального перекладу, включаючи кіноперекладанімаційних творів, серіалів і відеоігор.

1.4 Труднощі при перекладі назв фільмів

Переклад назв фільмів - це завдання, яке може призвести до численних труднощів через комплексність мовної, культурної та маркетингової природи цього процесу. Ось деякі з найбільш поширених труднощів при перекладі назв фільмів:

Культурні відмінності:

- Культурні аспекти грають важливу роль у перекладі назв фільмів. Що може бути популярною або витонченою назвою в одній культурі, може не мати того ж впливу в іншій. Треба бути обережним при виборі назви, щоб не порушити культурні норми і вимоги.

Гра слів і ідіоми:

- Багато оригінальних назв фільмів містять гру слів, ідіоми або алегорії, які можуть бути важко відтворити в іншій мові. Перекладач повинен знайти творчі рішення для збереження смислу і гри слів.

Передача емоційного заряду:

- Оригінальні назви фільмів можуть включати емоційний заряд або атмосферу фільму, яку необхідно передати в українському перекладі.

Збереження сюжетних або символічних елементів:

- Деякі назви фільмів містять ключові сюжетні або символічні елементи, які важливо передати у перекладі. Втрата цих елементів може призвести до неправильного сприйняття фільму.

Маркетинговий аспект:

- Вибір назви фільму може вплинути на його комерційний успіх. Тому перекладач повинен враховувати маркетингові аспекти та вибирати назви, які привертають увагу аудиторії.

Розмір та форма:

- Українська мова може мати інші особливості структури та морфології, які можуть впливати на розмір і форму перекладеної назви. Перекладачеві доводиться пристосовувати оригінал до мовних особливостей.

Врахування аудиторії:

- Різні аудиторії мають різні смаки і культурні вподобання. Перекладач повинен враховувати аудиторію, для якої призначений фільм, і вибирати назви, які б відповідали цьому контексту.

Збереження бренду:

- У випадках, коли назва фільму є частиною великої франшизи або серії, важливо зберегти брендовий ідентифікатор та впізнаваність.

Загальна трудність полягає в тому, що перекладач повинен знайти баланс між збереженням смислу та атмосфери оригінальної назви і адаптацією її до української мови та культурного контексту. Це може бути справжнім викликом, і вимагає від перекладача креативності, мовної експертизи та глибокого розуміння як самого фільму, так і культурного середовища, в якому він буде презентований.

Правильно зауважено, що назва фільму, незважаючи на свою невелику кількість слів, може створювати значущий вплив на успіх фільму як в оригіналі, так і в перекладі. Однією з характерних особливостей назв англомовних фільмів є стилістична різноманітність лексичних засобів. У назвах фільмів можна знайти слова та вирази як з книжкової, так і з розмовної мови, а також поетичну лексику. Крім того, вони можуть

містити уривки з пісень, літературних творів або імена власні, які можуть бути незрозумілими для іншомовного глядача. Ці фактори дійсно створюють великі труднощі при перекладі назв англомовних художніх фільмів.[9]

При перекладі назв англомовних художніх фільмів на українську мову дійсно можуть виникати труднощі через полісемію англійської мови. В таких випадках важливим фактором є контекст. У мовознавстві розрізняють вузький та широкий контексти. При перекладі назв художніх фільмів перекладачі зазвичай спираються на широкий контекст, який включає весь фільм у цілому.

Незалежно від того, на що спирається перекладач під час перекладу назви фільму, можна виділити три основні стратегії перекладу:

1. Прямий переклад, коли назва фільму перекладається буквально, залишаючи її без значущих змін.
2. Трансформація назви, що включає в себе використання перекладацьких трансформацій. Ця стратегія дозволяє зберегти сенс або атмосферу оригінальної назви, але вносити зміни для кращого розуміння аудиторією.
3. Заміна назви фільму, коли оригінальна назва змінюється на іншу, але схожу за змістом або атмосферою, яка більше відповідає менталітету та сприйняттю мовної аудиторії.

Вибір конкретної стратегії перекладу залежить від багатьох факторів, таких як контекст, цільова аудиторія, мета перекладу та інші.[10]

Прямий переклад назв англомовних художніх фільмів на українську мову є дуже поширеним явищем. Прикладами таких перекладів є наступні фільми:

"Fight Club" перекладено як "Бійцівський клуб", "Troy" - "Троя", "Babylon" - "Вавилон", "Mr. & Mrs. Smith" - "Містер і місіс Сміт", "Fury" - "Лють".

Переклад назв фільмів може включати ще один метод - трансформацію. У літературних дослідженнях виділяються різні типи трансформацій, такі як лексичні, стилістичні і комплексні [8]. Важливо зазначити, що під час перекладу назв фільмів велику роль відіграє правильний вибір методу трансформації, який допоможе передати глядачам певну інформацію, якою наповнена назва фільму. Приклади трансформацій у перекладі: “Killing Them Softly” - “Пограбування казино” , “Ad Astra” - “До зірок”, “Snatch” - “ Великий куш”, “Moneyball” - “Людина, яка змінила все”, “The Big Short” - “Гра на пониження”.

Декілька назв фільмів можуть бути змінені шляхом заміни чи додавання лексичних одиниць, включення слів, які трохи розкривають суть фільму. Наприклад фільми: "Ocean's Eleven" - "Одинадцять друзів Оушена," і "Allied" - "Шпигуни-союзники."

Переклад назв фільмів інколи включає в себе додавання лексичних одиниць, що робить їх більш цікавими і загадковими для глядачів у перекладеному варіанті. Такий підхід може привернути більше уваги до фільму в новому контексті.

Деякі рази перекладачі навіть змінюють оригінальну назву англомовного фільму, що є основою третьої стратегії перекладу. Ці зміни можуть бути обумовлені різними факторами, такими як різниця в реаліях, політичні обставини або стратегії маркетингу для збільшення популярності фільму. Вибір стратегії перекладу назви англомовного фільму залежить від специфіки початкового тексту, розбіжностей у реаліях мови оригіналу та мови перекладу, а також від мети та умов перекладу назви.

Максимально точний переклад іноді не є можливим через різні причини та фактори. Тому деякі фільмоніми можуть піддаватися повній трансформації, що означає, що перекладач створює нову назву для фільму. У перекладацькій практиці можуть виникати ситуації, коли дослівний або

прямий переклад стає неможливим. Знання основних способів, прийомів та стратегій перекладу може бути недостатнім для таких випадків.
Існує кілька причин, через які перекладачам доводиться ігнорувати основні принципи перекладу. Одна з них - це наявність в оригінальній назві лексики, яка не має еквівалентів в іншій культурі. Це може випливати з наявності неперекладних соціокультурних реалій або відсутності адекватної аналогії в іншій культурі. У таких випадках застосовують трансформації, такі як логічний розвиток на основі сюжету фільму.
Інша ситуація виникає, коли дослівний переклад оригінальної назви не звучить належним чином в іншій мові. Це може бути спричинене неблагозвучністю або неможливістю зберегти інтонацію і емоційне забарвлення оригіналу. У таких випадках трансформації часто здійснюються для того, щоб назва була зрозумілою та привабливою для україномовної аудиторії, а також для того, щоб вона відображала основний зміст фільму.
Також, недослівний переклад застосовується у випадках, коли оригінальна назва складається з імені та прізвища головного героя або місця, де розгортається сюжет фільму. Такі назви не завжди інформативно передають жанр, вікову категорію або сюжет фільму. У практиці можна стикнутися з випадковими збігами, коли для вже готового перекладу назви фільму можна знайти ще один або кілька варіантів з аналогічним змістом або схожими за звучанням назвами.
Оскільки однією з найважливіших функцій фільмонімів є рекламна, нова назва створюється виходячи з доцільності виконання цієї функції. У зв'язку з цим перекладачеві доводиться використовувати уяву та вигадувати абсолютно нову назву, яка виглядає цікавіше та привабливіше, ніж простий переклад оригіналу.

Повернення до первісного джерела також може призвести до зміни початкової назви фільму. Це застосовується, наприклад, коли фільм базується на книзі, коміксі, п'єсі, біографії, статті, події чи пісні. У таких випадках первісне джерело може впливати на переклад назви фільму або навіть призвести до того, що перекладач вирішить залишити оригінальну назву для збереження популярності та визнання, які має первісне джерело. Не зважаючи на основне завдання перекладача, яке полягає в збереженні семантичної структури та комунікативних властивостей оригіналу, існують випадки, коли зміна назв фільмів при перекладі є досить поширеною практикою. Це може статися у випадках, коли сильна адаптація оригіналу вимагає введення нових мовних одиниць або коли перекладач використовує стратегії, що співвідносять назву фільму з певним жанром. В результаті цих змін оригінальна назва може бути повністю замінена новою, і важко буде простежити зв'язок між ними. Непрямий переклад виявляється особливо доречним, коли в оригінальній назві містяться ідіоми, приказки, цитати, гри слів, стійкі словосполучення, що не мають прямого еквіваленту в іншій мові. В таких випадках простий переклад може не відтворити сенс та емоційне навантаження оригіналу, і непрямий переклад стає єдиною можливістю передати ці важливі аспекти. Переклад назв фільмів є складним завданням, оскільки він повинен враховувати не лише смислові аспекти, але й колорит іншомовної культури, створити атмосферу і відобразити інтенцію режисера та сценариста. Це допомагає глядачам легше зрозуміти і насолоджуватися фільмом, а також підкреслює унікальність та індивідуальність кожної культури.

Проблема перекладу назв художніх фільмів ще потребує більшої уваги і дослідження. Дослідницькі роботи в цьому напрямку поки на початковому етапі і, головним чином, аналізують переклади назв англомовних художніх фільмів за аналогією з перекладом назв художніх творів. Однак

ця практика може бути обмежена, оскільки багато фільмів базуються на літературних творах, і їх назви можуть вже мати свою власну історію та значення.

Існують три основні стратегії для перекладу назв фільмів, і всі вони мають право на існування. Однак важливо зазначити, що повна заміна назви фільму при перекладі може бути обґрунтованою лише у випадках, коли реалії, які фігурують у назві, не зрозумілі іншомовній аудиторії. Оригінальна назва фільму обирається творцем кінокартини з метою висловлення основної ідеї фільму та донесення її до глядачів. Тому зміна назви фільму повинна бути обґрунтованою та обдуманою.

Дослідження проблеми перекладу назв фільмів має значимі перспективи і важливість для теорії перекладу. Воно допомагає вивчити труднощі вибору стратегій для передачі реалій та способів створення відповідного ефекту, який був задуманий творцем кінокартини.

1.5 Стратегії перекладу

Як відомо, заголовок кінематографічного твору володіє великим впливом на сприйняття глядача. Зазвичай автори приділяють особливу увагу назві, оскільки вона є першим контактом потенційного глядача з твором. Важливою є перша враження ідеї, сюжету та сенсу роботи: воно може бути позитивним, нейтральним чи негативним. Однак для кіноіндустрії найзначущішим аспектом є сам глядач. Кіностудіям потрібно за допомогою різноманітних засобів привертати увагу аудиторії, і найефективніший із них – це створення привабливого та, можливо, глибокого заголовку для свого твору.

Отже, заголовок несе значуще комунікативне навантаження, оскільки він встановлює тісний первинний контакт із глядачем, від якого залежить рішення про перегляд кінострічки. У своїй роботі перекладачі користуються різними стратегіями перекладу. Поняття "стратегія перекладу", визначене І.С. Алексєєвим, описує "усвідомлено обраний перекладачем алгоритм цих дій під час перекладу конкретного тексту чи групи текстів" [1]. Важливо розрізняти поняття "перекладацькі дії" та "стратегія перекладу". Перекладацькі дії включають в себе всі можливі кроки у процесі здійснення перекладу[1].

Х. Крінгс вивчав стратегії перекладу опорою на експериментальний матеріал, зібраний з допомогою методики think aloud («Думай вголос») - цей метод будується на озвучуванні власних думок і дій при виконанні поставленого завдання.

Німецький вчений-лінгвіст розрізняє:

- макростратегію - способи вирішення ряду перекладацьких завдань.
- мікростратегію - способи вирішення одного завдання.

Щодо макростратегії перекладу, автор пропонує три етапи:

1. перелперекладацький аналіз
2. процес перекладу
3. постперекладаційна обробка тексту.

Через експериментальний характер матеріалу, пов'язаного з самосвідомістю особистості, деякі перекладачі вважають перший і третій етапи факультативними [13].

- Передперекладацький аналіз включає збирання зовнішньої інформації про текст, визначення джерела і реципієнта, складу та її щільності, комунікативного завдання тексту, мовленнєвий жанр.
- Після аналізу йде переклад, або ж аналітичний варіативний пошук, оскільки перекладач шукає мовою перекладу відповідності з одиницею оригінального тексту і зіставляє їх один з одним, шукаючи найбільш підходящий варіант.
- Аналіз результатів перекладу (постперекладацька обробка тексту) має на увазі під собою звіряння тексту з оригіналом та оцінку єдності стилю тексту перекладу.

Відповідно до В.В.Здобникову можна виділити три стратегії перекладу:

1. Стратегія комунікативно рівноцінного перекладу ставить за основну мету відтворення комунікативної інтенції автора, роблячи його текст максимально еквівалентним у мовленнєвій функції та інформаційному навантаженні.
2. Стратегія терціарного перекладу не передбачає відтворення комунікативної інтенції автора на початковому етапі. Замість цього, перекладач створює переклад, не фокусуючись на відтворенні інтенції, і пізніше, при необхідності, виправляє його, надаючи більше уваги комунікативній інтенції автора.
3. Стратегія переадресації спрямована на збереження комунікативної інтенції, але з адаптацією до іншого типу адресата. Тобто, переклад може бути адаптованим для іншої аудиторії чи культурного

контексту, зберігаючи при цьому основний зміст та інтенцію автора[24].

Можливість передачі того самого впливу, який оригінал має на свого отримувача, здійснюється лише за умови використання двох із трьох стратегій перекладу. За словами В.В. Здобникова, вибір конкретної стратегії перекладу обумовлюється типом комунікативної ситуації, і відповідність перекладу визначається не тільки обов'язковим відтворенням комунікативного потенціалу, але і відповідністю цілі, з якою виконується переклад[24].

Прагматична адаптація тексту в перекладі, зокрема при передачі реалій, полягає у внесенні змін з метою викликати необхідну реакцію конкретного отримувача перекладу. Наприклад, при перекладі тексту політичного або економічного характеру для широкого загалу читачів потрібна значно повніша прагматична адаптація, ніж при перекладі цього ж тексту для фахівців у цих галузях. Особи, ознайомлені зі специфікою цих сфер, розуміють терміни та імена дослідників, а також володіють контекстом, що дозволяє передати алюзії до конкретних подій чи явищ.

1.6 Лексико-фразеологічні аспекти перекладу

Кіноназви широко функціонують у засобах масової інформації, зокрема в сучасній публіцистиці, і становлять певну частину лексико-фразеологічної мовної маси мови ЗМІ. Поряд з іншими назвами багато фільмонімів перетворилися на усталені словосполучення, що є свідченням мовних уподобань та знань нашого сучасника. Досить цікаво відзначити, що незважаючи на велику кількість фільмів, які виходять щороку та їхню популярність серед глядачів, є велика кількість робіт, присвячених створенню та особливо перекладу назв фільмів, особливостей у порівнянні з дослідженнями художніх творів, де сутність кіноназви досліджується з різних ракурсів. Назви фільмів здебільшого досліджують копірайтери та спеціалісти з маркетингу, які намагаються зробити все можливе, щоб створити найкращі назви для своїх фільмів, щоб отримати успіх на ринку. Таким чином, стан дослідження засобів виразності назв фільмів не знаходиться на належному з лінгвістичного погляду рівні. Проте значна кількість фільмонімів дуже активно циркулює в засобах масової інформації, багато назв зайняли свою виключну нішу в лексико-фразеологічному мовному фонді і з часом, залежно від популярності фільму, можуть перетворитися на ідіоми. Зважаючи на все сказане, актуальність розслідування не викликає сумнівів, особливо з огляду на все більшу важливість прагматичного напряму. Назва фільму має значний прагматичний потенціал, який спрямований авторами фільму на привернення уваги глядача до фільму. На даний момент у більшості випадків прагматичний потенціал назви фільму вимірюється фінансовим показником, оскільки касові збори значною мірою залежать від точності чи неточності назви фільму, яка створює у глядача перше враження від фільму. Оригінальна назва фільму, як правило, придумана творцями, які, будучи представниками світу мистецтва, намагаються зробити його

максимально образним, символічним і яскравим. Водночас для дистриб'юторських компаній фільм — це продукт на першому місці; його потрібно продати, а ім’я чи назва є одним із найважливіших факторів у його просуванні на ринку розгортання.

Перше, з чим стикається глядач, розглядаючи фільм, це назва. Саме тому автори фільмів намагаються підібрати таку назву, яка б найбільше відповідала їхнім прагматичним цілям. Заголовки, що містять яскраві та потужні лексико-стилістичні засоби, потенційно більш впливають на аудиторію: реципієнт більш схильний реагувати на текст, який є повним фігурами мови [26, с. 224]. Одне із завдань при створенні назви фільму – зробити його зрозумілим, більш інформативним і цікавим водночас. Як правило, обирається один із двох способів складання заголовка: створення «власного» нового заголовка або вибір прецедентного явища. Кожен прецедентний текст має унікальну систему асоціацій, яка виникає у свідомості носія мови і активно використовується для привернення уваги. Заголовки, створені за допомогою образів мови, реалізують свою основну функцію — привернути увагу людини до сюжету фільму, заінтригувати та спонукати глядача до ознайомлення з ним. Тому автори часто використовують різні способи виразності, щоб додати виразності плитці, посиливши її привабливу функцію. Для аналізу назв фільмів було обрано не тільки фільми за участі Бреда Пітта, а й інші, для більшого охоплення інформації, тому виділено ряд виражальних засобів, які розділено на такі категорії:

1. Графічні засоби. Різноманітні скорочення та абревіатури одразу привертають увагу глядачів. У більшості проаналізованих випадків графічні засоби сприяють створенню молодіжного настрою. Так, наприклад, у назвах фільмів «Thelma & Louise» - “Тельма і Луїза”, «Mr. & Mrs. Smith» - “Містер і місіс Сміт” [27] використовується спеціальний знак - & (і), який зазвичай використовується в неформальних випадках, щоб

заощадити час, а також зберегти «характер» фільму. Відмова від амперсанда при перекладі перекладача ніби «одомашнює» назву, роблячи її ближчою до глядача.

Ще один знак #хештег часто використовується в назвах фільмів. Хештег символ, який використовується для розділення повідомлень за темами в соціальних мережах і блогах. Цей знак більше орієнтований на сучасну молодіжну аудиторію. Тому не дивно, що в назвах фільмів використовується знак, тобто “#SelfieParty” - “Селфіпаті” [27]. Сама назва натякає на те, що сюжет фільму пов’язаний із селфі в певній соцмережі. Однак пропуск цього знака в перекладі не сприяє повному розумінню сюжету, ґрунтуючись лише на назві.

Іншим графічним засобом зображення в назвах фільмів є використання скорочень. Здебільшого їх використовують, коли вони загальновідомі та їх можна перекласти без допомоги кальки, не руйнуючи повідомлення автора, наприклад: “I.T.” - “I.T.” [27]. У цьому випадку глядач чітко розуміє, що фільм пов'язаний зі сферою IT.

2. Фонетичні засоби. Використання різноманітних фонетичних засобів сприяє створенню яскравого фонетичного експресивного та емоційного забарвлення. Застосування асонансу та алітерації часто сприяють розвитку жанрових особливостей фільму. Наприклад, у назві “The Legend of Longwood” - “Легенда Лонгвуда” [27] відчувається атмосфера маленького тихого села, де відбуваються події. В україномовному перекладі залишилося повторення літери «І», що допомагає справити таке ж враження на україномовного глядача.

Аналіз показав широке використання ономатопеї в назвах фільмів, наприклад: “Knock Knock” [27], який тримає глядача в напрузі та дає підказку щодо жанру фільму. Інакше йде справа з перекладом назви “Хто там” [27], який звучить «м’якше» і не передбачає захоплюючого сюжету.

3. Стилістичні засоби. Метафоричність, символічність і образність характерні для англійських фільмів. Тож для хорошої назви фільму надзвичайно важливі стилістичні засоби. По-перше, варто відзначити велику кількість епітетів у назвах фільмів. Епітети підкреслюють яскравість, образність, змушують аудиторію замислитися над справжнім змістом, оскільки заголовки з епітетами дуже поліасоціативні, наприклад: “Crazy, Stupid, Love” - “Це безглузде кохання” [27]. В українському перекладі рівень емоцій значно нижчий через уникнення одного з епітетів. У протиставленні в наступному прикладі рівень емоційної тональності значно вищий в українському перекладі за рахунок додавання одного компонента «дуже» [27].

У наступному прикладі при однаковій кількості епітетів в оригінальному та перекладному варіантах прагматичне значення значно вище в українському варіанті через конкретизацію, використану в перекладі, тож глядач точніше розуміє конфлікт фільму: “Inglourious Basterds” – “Безславні виродки”[27]. Виділено низку випадків, коли назва перекладу повністю втрачає образність: “Killing Them Softly” – “Пограбування казино”[27].

Використання інтертекстуальності є одним із ключових питань сучасного кінодискурсу, і значення прецедентних текстів, імен тощо постійно зростає. Зараз є тенденція використовувати загальновідомі речі; в цьому випадку аудиторія цілком розуміє задум автора. Наприклад, назву фільму «12 Years a Slave» [27] перекладено українським відповідником “12 років рабства” [27]: у цьому випадку емоційне забарвлення однакове в обох варіантах назви.

У деяких випадках проводиться зміна одного певного компонента. У наступному прикладі легко зрозуміти початкову приказку “Home, Sweet Home”, яка покладена в основу назви фільму “Home Sweet Hell” [27]. Таке ж значення зберігається і в українській назві: “Дім, миле пекло” [27].

4. Лексико-граматичні засоби. Ця категорія відіграє велику роль у впливі, який справляється на аудиторію, це одна з найширших категорій, які використовуються при складанні назв фільмів. З проаналізованого матеріалу, одним із найуживаніших випадків є вживання означального артикля перед іменниками. Здебільшого це назви з одного чи двох слів, які без артикля втратили б сенс. Артикль у назві вказує на важливість того, що описується, наприклад: “The Big Short”, “The Boss”, “The Physician”, “The King” [27] і тощо.

Досить цікавим фактом є те, що вживання означеного артикля можна передавати українською мовою кількома способами: The Big Short - Гра на пониження [27] (додаток, що пояснює суть сюжету). Те саме стосується назви “The Boss” [27], що перекладається як - “Леді Бос” [27]. Дуже абстрактна назва The Physician [27]стає більш чітким під час додавання- “Лікар: учень Авіценни”. Український переклад викликає більше бажання переглянути фільм, ніж оригінальна назва.

Інколи, на наш погляд, український переклад набагато адекватніший за оригінальну назву, оскільки прагматична сила набагато краще розкривається в перекладеному варіанті. Оригінальна назва фільму “The Model” [27] може бути зрозуміла по-різному, проте український переклад “Топ-модель” [27] наводить на думку про модельний бізнес високого рівня.

На жаль, перекладачам не завжди вдається виявити прагматичну інтенцію автора, особливо у випадку вживання означеного артикля. Так, наприклад, назва фільму “The Finest Hours” [27] не має нічого спільного з українським перекладом “Проти шторму” [27], що навряд чи може дати уявлення про сюжет фільму.

Часто трапляються випадки, коли назва фільму поєднує в собі різні засоби виразності. У наступному прикладі емоційно розвантажений епітет «Cool » у поєднанні з означальним артиклем допомагає розкрити значення

жаргонізму, який адекватно перекладається українською мовою: “Cool World” - “Паралельний світ” [27]. Приклад обґрунтування очевидний у наступній назві фільму “The Magnificent Seven” [27], яку вдало перекладено українською як “Чудова сімка” [27].

Зазвичай використовують цифри, щоб повідомити глядачам про продовження фільму. Це допомагає аудиторії чітко визначити свій намір дивитися чи не дивитися фільм: “Deadpool 2” - “Дедпул 2”, “Happy Feet 2” - “Веселі ніжки 2” [27]. Як правило, ці цифри залишаються в українському перекладі, що є половиною успіху фільму.

5. Синтаксичні засоби. Імператив має високий потенціал впливу на адресата. Дієслово наказового способу здебільшого сприяє реалізації мети основного тексту, впливає на адресата змусити когось зробити щось. Досить часто автори назв фільмів використовують синтаксичні засоби виразності, які можуть мати значний прагматичний потенціал впливу на рішення глядачів переглянути фільм.

Назви фільмів з дієсловами імперативів можуть впливати на свідомість людини, що сприяє одержанню високих касових результатів. Імператив активно вживається в назвах фільмів, як-от: “Burn After Reading”, “Kill the Messenger”, [27] тощо. Це наказовий намір рідко зберігається в українському перекладі; замість них досить часто вживаються інфінітивні конструкції: “Прочитати і спалити” “Убити посланця” [27]. Ця тенденція перекладу була започаткована у 2003 році після виходу фільму “Kill Bill” [27], перекладеного як “Вбити Білла” [27].

Окличні речення однаково вживаються в назвах фільмів з метою привернути увагу глядачів, наприклад: “Chic!” [27]. Окличні речення здебільшого зберігають свою структуру в перекладному варіанті: “Шик!” [27]. Назви з підвищеною емоційною модальністю стимулюють бажання переглянути фільм.

Використання питальних конструкцій є загальною тенденцією при складанні заголовків, однак, як правило, питальний знак у таких заголовках пропускається, що робить їх схожими на інструкцію, наприклад: “How to Train Your Dragon”[27]. Такі конструкції більш емоційно навантажені, ніж висловлювання чи заперечення. Оскільки відповіді немає, такі фільми прагнуть утримати увагу глядача до кінця фільму. Переклад переважно зберігає структуру речення, наприклад: “Як приборкати дракона” [27], однак у деяких випадках синтаксичні структури не збігаються, наприклад: “How to Be Single” - “В активному пошуку” [27]. На завершення необхідно сказати, що в пошуках виразності перекладачі придумують абсолютно неприйнятні назви, наприклад: “Allied” - “Шпигуни-союзники” [27].

Тому автори дають своїм фільмам лаконічні та помітні назви. Назва тексту фільму має бути відносно чіткою щодо сюжету, який він ілюструє, і легко запам’ятовуватися за формою. Всі перераховані прийоми впливають на те, як глядач сприйме фільм, якщо це викличе у нього інтерес. Загалом створення назви фільму – дуже важкий процес; має відображати задум і головну ідею автора. Назва повинна бути не тільки правильно складена з мовної точки зору, але і з великою допомогою стилістичних засобів і прийомів залежно від жанру фільму. Ідеальна назва фільму є відправною точкою всього, що відбувається на екрані, визначає сюжет фільму та є першим показником успіху фільму.

Розділ 2. Основні стратегії перекладу назв фільмів

2.1 Способи та прийоми перекладу фільмонімів

Під час перекладу фільмонімів на українську мову важливо зберегти інформативну функцію цих назв, щоб передати глядачеві основну ідею, яка міститься в назві фільму. При цьому використовуються адаптаційні стратегії. Ці стратегії враховують труднощі перекладу фільмонімів, пов'язані з різницею між мовами, особливостями суспільної свідомості, лексичною сполучуваністю, еквівалентністю, зв'язком мови із мисленням, взаємозв'язком із суспільством та культурою, а також жанрово-стилістичними особливостями та іншими системами знаків.

Стратегія перекладу - комплекс перекладацьких трансформацій, застосовуваних для вирішення перекладацької задачі, тобто перекладу назв фільмів з англійської мови на українську.

Взагалом виділяють чотири стратегії, що використовуються при перекладі назв фільмів:

1. Прямий переклад. Прямий переклад використовується для простих назв, де відсутні неперекладні елементи та відсутні безеквівалентні лексичні одиниці. Ця стратегія також застосовується у випадках, коли граматична структура оригінальної назви має аналог у українській мові. До цього відносяться також калькування, транслітерація та транскрибування.
2. Трансформація шляхом додавання чи опущення. Застусовується тоді, коли при дослівному перекладі виникає або лексична недостатність, і назва стає незрозумілою для українськомовного глядача, або лексична надмірність, і суть фільму може бути передана глядачеві з більш короткою назвою. Ця стратегія іноді використовується для компенсації жанрової недостатності прямого

перекладу і включає граматичні та лексичні додавання та опущення [43].

3. Лексико-граматична трансформація. Лексико-граматична трансформація застосовується у випадках, коли в мові оригіналу та в мові перекладу відсутні аналогічні граматичні конструкції або лексичні еквіваленти. Ця стратегія включає в себе перестановку, описовий переклад, синонімічну заміну, модуляцію, генералізацію та конкретизацію.
4. Повна лексико-семантична заміна. Повна лексико-семантична заміна застосовується у випадках, коли сенс оригінальної назви неможливо передати мовою перекладу, наприклад, через використання неперекладних конструкцій. Також ця стратегія використовується, якщо при застосуванні інших перекладацьких стратегій назва фільму стане незрозумілою глядачеві або не відобразить сенс фільму.

У перекладі безеквівалентних одиниць часто використовуються прийоми транслітерації та транскрипції. Транслітерація передає графічну форму іноземного слова засобами перекладеної мови, тоді як транскрипція передає його звукову форму. Ці методи застосовуються, зокрема, при передачі власних назв, географічних найменувань, назв компаній, фірм, газет, журналів. В контексті перекладу назв фільмів ці прийоми застосовуються рідко.

Калькування - це метод перекладу, при якому лексична одиниця іноземної мови відтворюється за допомогою засобів приймаючої мови зі збереженням морфологічної структури. У випадку калькування компоненти запозиченого слова чи словосполучення перекладаються окремо та об'єднуються відповідно до зразка іноземного виразу [10].

Приклади фільмонімів, під час перекладу яких були використані дані способи:

Англійська версія	Українська версія
Deadpool 2	Дедпул 2
Dallas	Даллас
Hunk	Ганк
21 Jump Street	Джамп-стріт, 21
Contact	Контакт
Kalifornia	Каліфорнія
Troy	Троя
Thelma & Louise	Тельма і Луїза

Найчастіше цей спосіб використовується, коли фільмонім є ім'ям головного героя, назвою місця або запозиченим і вже прижився в країні одержувача позначенням, що не вимагає перекладу.

У практиці перекладу часто використовується транслітерація та транскрипція фільмонімів для передачі іншомовних реалій, які можуть потребувати пояснень для розуміння аудиторії приймаючої країни. Однак існують випадки, коли використання цих прийомів може стати зловживанням.

На сьогодні використання транслітерації та транскрипції при перекладі фільмонімів є не таким поширеним. Це пояснюється тим, що передача лише звукового чи буквеного вигляду іншомовної лексичної одиниці не розкриває її суті, і такі слова залишаються незрозумілими для одержувача, який не володіє іноземною мовою, без відповідних пояснень. Проте

регулярно виходять фільми, назви яких для повного розуміння вимагають певного рівня знань як англійської мови, так і культурних особливостей. Описовий переклад використовується шляхом додавання, навіть якщо це розкриває значення початкової іншомовної лексики. Хоча такий переклад може пояснити значення фільмоніму, він часто не може втілити його лаконічну природу. Цей метод застосовується у випадках, коли фільмонім включає елементи іншомовної культури, які можуть бути незрозумілі аудиторії, що володіє українською мовою, або ім'я, яке може виявитися не таким актуальним як фільмонім. У обох випадках часто використовується додавання характеристичних деталей. Проте, оскільки однією з ключових рис фільмонімів є їхня лаконічність, цей метод не застосовується часто. Додавання в перекладі фільмонімів передбачає розширення оригінального фільмоніму за допомогою додавання лексичних елементів, щоб повніше передати його зміст та врахувати відмінності в граматичному побудові мов. Заміна, натомість, включає заміну форм слів та частин мови для вирішення розбіжностей у граматичних структурах між мовами, а також може включати перестановку частин речення, транспозицію та зміну порядку слів. Заміни можуть виявитися необхідними для адаптації синтаксичного ладу, наприклад, перетворення складного речення на просте чи навпаки. Причини замін можуть бути обумовлені як змістовими особливостями оригінальних реалій, так і ідеологічними, естетичними або моральними міркуваннями.

Опущення в перекладі фільмонімів включає відмову від передачі зайвих семантичних слів, значення яких може бути непотрібним або легко відновлюватися у конкретному контексті. Перекладач також може використовувати цей прийом для опускання певної частини мови оригінальної назви, якщо це стає надто незручним або якщо це допомагає зберегти лаконічність фільмоніму. Опущення також може стосуватися інших елементів висловлювання. Однією з причин використання цього

прийому може бути зайва конкретність англійського тексту, де вона може бути недостатньо мотивованою змістом.

2.2 Техніки та категорії перекладу. Аналіз перекладу фільмонімів

Сучасні вчені розробили різноманітні стратегії перекладу фільмів, особливо у відношенні перекладу їх назв. Техніки перекладу англійських назв фільмів переважно можна розділити на дві головні категорії: ті, які виявляють повагу до оригінальної назви (транслітерація, дослівний переклад, експлікація), та ті, що відходять від оригіналу (вільний переклад, нееквівалент). За словами одного автора, "незалежно від того, яка техніка використовується, один фундаментальний і життєво важливий принцип, про який ніколи не слід забувати, полягає в тому, що переклад має бути так чи інакше пов’язаний з історією" [7]. Важливо детально описати ці техніки, щоб відзначити їхні відмінності:

1. Транслітерація.

Англомовні фільми часто мають особливості, такі як налаштування та імена героїв, які можуть бути використані як назви. При транслітерації, тобто зміні слова лише в звуковій формі, зазвичай дотримуються однозначної відповідності, щоб інформований читач міг відновити оригінальне написання невідомих транслітерованих слів. Техніка транслітерації дозволяє зберегти звуки оригіналу, утримуючи його ритм і надаючи аудиторії враження сильного екзотичного колориту. Основними аспектами транслітерації є назви людей, місця, особливо екзотичні назви, власні імена та історичні події.

Англійська версія	Українська версія
Dallas	Даллас

Hunk	Ганк
Contact	Контакт
Kalifornia	Каліфорнія
Troy	Троя
Babel	Вавилон
Mr. & Mrs. Smith	Містер і місіс Сміт
Thelma & Louise	Тельма і Луїза
21 Jump Street	Джамп-стріт, 21
The Mexican	Мексиканець
Deadpool 2	Дедпул 2
Babylon	Вавилон

2. Дослівний переклад

Більшість назв фільмів англійською мовою використовують іменники, і тому дослівний переклад стає простим і ефективним методом перекладу назв. Цей метод широко застосовується при перекладі англійських фільмів, оскільки він максимально відтворює зміст і форму оригіналу. Його мета полягає в точному відтворенні значення оригіналу в межах граматичних структур цільової мови та відповідності намірам режисера. Дослівний переклад може бути використаний для назв англійських фільмів, якщо цільова версія відповідає оригіналу, і тоді назва фільму може бути перекладена дослівно.

Англійська версія	Українська версія
Another World	Інший світ
Less Than Zero	Менше нуля
The Dark Side of the Sun	Темний бік сонця
Head of the Class	Староста класу
Freddy's Nightmares	Кошмари Фредді
Happy Together	Щасливі разом
The Image	Картина
Too Young to Die?	Too Young to Die?
The Favor	Послуга
Twelve Monkeys	12 мавп
The Devil's Own	Власність диявола
Seven Years in Tibet	Сім років у Тибеті
Meet Joe Black	Знайомтеся — Джо Блек
Being John Malkovich	Бути Джоном Малковичем
Fight Club	Бійцівський клуб
The Mexican	Мексиканець
Friends	Друзі
Freedom: A History of Us	Свобода: Історія про нас

Sinbad: Legend of the Seven Seas	Синдбад: Легенда семи морів
Sinbad and the Cyclops Island	Синдбад та острів циклопів
Beyond All Boundaries	Поза межами
Megamind	Мегамозок
The Tree of Life	Древо життя
World War Z	Світова війна Z
12 Years a Slave	12 років рабства
Fury	Лють
By the Sea	Біля моря
Voyage of Time	Мандрівка часу
War Machine	Машина війни
Once Upon A Time In Hollywood	Одного разу в Голлівуді
The Lost City of D	Загублене місто D
Deadpool 2	Дедпул 2
The Counselor	Радник
Inglourious Basterds	Безславні виродки
The Curious Case of Benjamin Button	Загадкова історія Бенджаміна Баттона
Spy Game	Шпигунські ігри
Se7en	Сім

Tales from the Crypt	Байки зі склепу
Thirtysomething	Тридцять з чимось
Cutting Class	Скорочуючи клас

3. Експлікація.

Експлікація є важливим методом перекладу для тих назв, які можуть бути алюзійними або неоднозначними. Дослівний переклад часто не може достатньо чітко передати історію та не надає достатньої інформації для привертання аудиторії. У таких випадках важливо використовувати експлікацію, додавання більше деталей, які базуються на сюжеті та допомагають уточнити назву та зробити її більш привабливою[29].

Англійська версія	Українська версія
Bullet Train	Швидкісний поїзд
Ocean's Twelve	Дванадцять друзів Оушена
Allied	Шпигуни-союзники
Confessions of a Dangerous Mind	Сповідь небезпечної людини
Sleepers	Ті, що сплять
Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles	Інтерв'ю з вампіром: хроніка життя вампіра
True Romance	Справжнє кохання
A River Runs Through It	Там, де тече річка

Cool World	Паралельний світ
Across the Tracks	Гонки по колу

4. Вільний переклад.

Час від часу перекладачу приходиться створювати нову назву для фільму, покладаючись на власну інтуїцію та смак, щоб вибрати належний переклад із ряду можливих варіантів. Нова назва повинна чітко та ефективно відображати суть історії. Стратегія вільного перекладу використовується для передачі змісту та емоцій оригінальної назви, уникаючи механічного копіювання форми; цей метод часто використовується, коли дослівний переклад не є найкращим варіантом. Вільний переклад адаптує матеріал, не обов'язково залишаючи стиль або, навпаки, зберігаючи суть без відтворення форми оригіналу. Версія вільного перекладу успішно виконує функції назв фільмів та привертає увагу аудиторії, щоб спрямувати на цільову аудиторію і служить меті кращої комунікації.

Англійська версія	Українська версія
Moneyball	Людина, яка змінила все
Killing Them Softly	Пограбування казино
The Big Short	Гра на пониження
Snatch	Великий куш
Two-Fisted Tales	Історії про сильних людей

5. Безеквівалентний переклад.

Безеквівалентний переклад у контексті перекладу назв фільмів означає такий переклад, де перекладач не дотримується буквального еквіваленту оригіналу і вільно адаптує назву фільму для цільової аудиторії, не обмежуючись точним відтворенням оригіналу.
Цей метод передбачає вільні інтерпретації та творчість перекладача при створенні нової назви для фільму. Це може включати в себе використання асоціацій, культурних аспектів, гумору чи інших факторів, які можуть бути більш привабливими або зрозумілими для цільової аудиторії. Основна ідея полягає в тому, щоб передати суть та атмосферу фільму, а не обов'язково зберігати буквальний переклад оригінальної назви. Безеквівалентний переклад може бути особливо корисним у випадках, коли дослівний переклад назви фільму не виражає його суті або не привертає увагу цільової аудиторії. Цей підхід дозволяє перекладачу більше творчо підходити до завдання і створювати заголовки, які ефективно комунікують із глядачами в новому мовному та культурному контексті.

Англійська версія	Українська версія
"The Shawshank Redemption"	"Втеча з Шоушенка"
"Inception"	"Початок"
"Eternal Sunshine of the Spotless Mind"	"Вічне сяйво чистого розуму"

Роль фільмів у сучасному житті є визначальною, і вплив, який вони справляють на мову, не може бути недооцінений. За результатами проведеного дослідження виявлено, що кожен переклад назви фільму може виступати в якості заголовка, але не кожен із них є належним та

обґрунтованим. Тому важливо вміло використовувати переклад з урахуванням його контексту. Процес перекладу назви фільму визначається двома основними категоріями. Зокрема, на першому етапі обов'язковою є зрозумілість, а на другому – відповідність жанру. Це означає, що переклад назви кожного фільму повинен бути доступним для розуміння та точно відображати його специфіку.

2.3 Граматичні структури, семантика назв англомовних фільмів

Фільми мають значущий вплив у світі, а англійська стала ключовою мовою у цій сфері. Назви фільмів грають важливу роль, створюючи перше враження і відображаючи концепцію та ідею фільму.

Вивчення граматики сучасних англомовних фільмів може покращити розуміння англійської та навички використання граматичних правил, що корисно для створення адекватних назв. Аналіз граматики назв фільмів дозволяє розуміти точне використання мовних структур та правил у англійській мові.

Граматика назв сучасних англомовних фільмів має свої відмінності. Ці заголовки виконують ключову роль у передачі інформації, визначаючи очікуваний тон, тему чи проблему, привертаючи увагу глядачів і викликаючи емоційну реакцію [30]. Заголовки можуть мати різні структури та використовувати різноманітні техніки перекладу та підходи. Деякі дослідники вважають, що переклад фільмів можна порівняти з афоризмами та прислів'ями через їхні схожі текстові характеристики та підхід до перекладу. Для забезпечення ефективного перекладу, перекладач повинен зберегти сенс діалогів і сцен, передати емоції героїв, витримати ритм і стиль оригінального фільму. Оскільки фільми є мультимедійними продуктами, перекладачі також повинні враховувати контекстуальні фактори, такі як мова тіла, звукові ефекти та інші важливі аспекти. Існує три стратегії перекладу фільмів: прямий переклад, заміна та трансформація.

Прямий переклад англомовних фільмів означає переклад назв фільмів з англійської мови без внесення будь-яких змін чи адаптацій. Перекладач старається максимально відтворити оригінальні слова, фрази та ідіоми, навіть якщо вони можуть здаватися незвичайними або неперекладними для цільової аудиторії. Однак такий підхід може не повністю враховувати

культурні та мовні особливості, що може призвести до часткової втрати змісту та емоційної глибини оригінального тексту. Цей метод застосовується у випадках, коли передача мовних тонкощів або нюансів персонажів чи ситуацій вважається критичною. Назви фільмів, такі як "War Machine" - "Машина війни" в українській версії, "Once Upon A Time In Hollywood" - "Одного разу в Голлівуді," "The Mexican" - "Мексиканець," "King of the Hill" - "Цар гори," "The Curious Case of Benjamin Button" - "Загадкова історія Бенджаміна Баттона" [27] є відмінними прикладами цього підходу.

Є вірним те, що при прямому перекладі назви фільмів можуть відрізнятися, але зазвичай відсутні зміни в граматиці, словниковому запасі чи значенні. Наприклад, "Growing Pains" - "Проблеми зростання," "The Devil's Own" - "Власність диявола."[27] У цих випадках ми спостерігаємо зсув у порядку слів, коли останнє слово в оригіналі стає першим у перекладі.

Заміна перекладу англомовних фільмів передбачає зміну змісту оригіналу відповідно до культурних і мовних уподобань цільової аудиторії. Це може включати зміну діалогів, персонажів, настрою та сюжету фільму, зберігаючи його суть і атмосферу. Мета полягає в тому, щоб зробити фільм більш зрозумілим і доступним для аудиторії. Інколи використовують альтернативні переклади, щоб підвищити конкурентоспроможність фільмів за кордоном або адаптувати фільм до інших культурних умов. Кілька фільмів використовували альтернативні переклади для досягнення цієї мети.

«Killing Them Softly» (2012) – українською дослівно перекладається як «Вбий їх ніжно», але вийшов під назвою «Пограбування казино». Цей фільм розповідає історію злочину, де злочинці вирішують пограбувати захищене мафією казино, спричиняючи крах місцевої кримінальної економіки. Переклад назви відображає основну ідею сюжету та

внутрішній конфлікт між персонажами, адже "Пограбування казино" точно передає суть фільму. Проте оригінально назва «Killing Them Softly» є алегорією фінансової кризи 2007-2008 років, що означає серйозні ризики, крах системи, фінансову допомогу та наступну рецесію.

«Moneyball» (2011) - "Людина, яка змінила все." Цей фільм розповідає історію впливу інновацій та аналізу даних на світ бейсболу. Назва фільму відображає його центральну тему, де головний герой докладає зусиль для зміни підходу до гри та досягнення успіху. Назва фільму відображає його центральну тему, де головний герой докладає зусиль для зміни підходу до гри та досягнення успіху. Назва фільму складається з двох складів, що істотно ускладнює підбір точного українського еквівалента. Ця назва могла б бути передана фразою “Грошовий м'яч”, яка лексично максимально близька до оригіналу. Україномовний варіант назви “Людина, яка змінила все” є фразою, структуру якої складають іменник і визначення в постпозиції: з лексичного погляду оригінальна і перекладена назви не збігаються.

Трансформація представляє собою процес переконструювання вихідного тексту з метою адаптації до нового контексту, зберігаючи основне його значення. Цей процес може включати зміну порядку слів, використання різних виразів, а також додавання чи вилучення деталей з метою поліпшення розуміння. Хоча такий підхід дозволяє більшу гнучкість у передачі суті вихідного тексту, він також може викликати певні втрати у точності щодо окремих деталей. Однак трансформація перекладу може бути корисною для адаптації перекладу відповідно до конкретної ситуації, аудиторії чи мети, змінюючи різні аспекти тексту для забезпечення його оптимальногосприйняття та відповідності потребам контексту.

"Ocean's Twelve" (2004) - "Дванадцять друзів Оушена". Цей фільм також було перекладено за допомогою трансформації. Оригінальна назва "Ocean's Twelve" вказує на кримінальний та пригодницький характер

фільму, де команда "Дванадцять друзів Оушена" розробляє складний план пограбування. Український переклад використовує трансформацію, додаючи до оригінальної назви описовий елемент "друзі", щоб підкреслити спільність та командний аспект операції. Такий переклад не лише передає основну ідею фільму, але також може привернути увагу глядачів до дружби та спільної роботи головних персонажів, роблячи акцент на їхній командній діяльності.

"The Big Short" (2015) - "Гра на пониження". Український переклад "Гра на пониження" виконаний за допомогою трансформації. Оригінальна назва фільму вказує на ігровий аспект та спробу заробітку на пониженні фінансового ринку. Український переклад використовує трансформацію, змінюючи фокус на "пониження" та використовуючи термін, що відображає фінансовий контекст. Такий переклад не лише передає загальну ідею фільму, але і робить акцент на фінансовому елементі інтриги, спрямовуючи увагу глядачів на тему гри на біржі та її негативний вплив на економіку. Трансформація шляхом опущення відбулася у випадку перекладу слова "short", яке може бути визначено як «гра на зниження» або «спекулянт, який грає на зниження». При перекладі українською мовою було втрачено аспект "big". Хоча назва відображає зміст фільму, можна сказати, що обрана перекладацька стратегія може вважатися не дуже вдалим вибором, оскільки можна було досягти більшої еквівалентності простим перекладом: "Велика гра на зниження". До того ж, фільм базується на книзі з аналогічною назвою, "Велика гра на зниження. Таємні пружини фінансової катастрофи", опублікованій у 2010 році, що дозволяло використовувати вже наявний офіційний переклад.

“Deadpool 2”- “Дедпул 2” - Прямий переклад, транскрибування. “Dead pool 2” - тоталізатор, в якому робляться ставки на смерть знаменитостей. В інтернет-спільноті та в сленгу «дедпул» використовується як більш коротка назва таких тоталізаторів. У фільмі та назві фільму Дедпул

використовується як ім'я власне, тому транскрибування виправдане та припустимо. Перекладацьку стратегію обрано вдало.

“Gangster Squad” – "Мисливці на гангстерів" – є прикладом лексико-граматичної трансформації. За сюжетом, головні герої формують спеціальний "гангстерський загін", який бореться з організованою злочинною угрупованням. Назву фільму можна було б дослівно перекласти як "Гангстерський загін", але така назва могла б стати незрозумілою для україномовного глядача, оскільки може виникнути враження, що цей загін складається з гангстерів. У даному випадку лексико-граматична трансформація є виправданою, оскільки вона робить назву більш однозначною та зрозумілою.

“Point Break” - "На гребені хвилі" - є прикладом лексико-граматичної трансформації. Термін "point break" походить із світу серфінгу і означає "точку розлому" (місце перед берегом, де утворюються хвилі). Однак у українському прокаті вже існує фільм під назвою «Точка розлому» («Breaking Point», 2009), тому перекладач вирішив скористатися модуляцією, щоб передати ідею оригінальної назви. За сюжетом фільму головний герой є агентом під прикриттям, який повинен проникнути у банду злодіїв, що займаються екстремальними видами спорту. В цьому випадку модуляція виправдана, оскільки вона дозволяє уникнути повторення назви та передати зміст фільму[33].

У сфері перекладу фільмів існують різноманітні стратегії, кожна з яких має свої переваги та обмеження. Вибір конкретної стратегії залежить від таких аспектів, як контекст, жанр фільму та цільова аудиторія. Важливо враховувати мовні, культурні та естетичні відтінки, щоб забезпечити відповідність якості перекладу очікуванням глядачів, незалежно від їхньої мови. Треба також відзначити, що переклад фільму може використовувати комбінацію різних стратегій, залежно від конкретних вимог проекту та контексту. Отже, для кожного фільму може знадобитися індивідуальний

підхід до перекладу, розглядаючи оптимальні методи передачі його змісту та естетики.

Очевидно, що англійська мова завоювала домінуючу позицію в кіноіндустрії, а назви фільмів відіграють ключову роль у цьому контексті. Сучасні англійські назви фільмів мають власну чітку граматику, яка допомагає створити бажану атмосферу, передати центральну тему та привернути увагу аудиторії. Переклад включає такі прийоми, як прямий, замінний та трансформаційний.

Отже, при виборі стратегії перекладу важливо розглядати культурні та мовні нюанси цільової аудиторії. Це гарантує максимально точне передавання смислової та емоційної інформації з оригінальної назви фільму.

Дослівний переклад може призвести до спотворення смислу фільму та викликати непорозуміння. Тому вкрай важливо забезпечити якісний переклад, який передає не лише дослівний зміст, але й сутність твору. Перекладач повинен бути уважним та точним, перекладаючи назву фільму, щоб забезпечити привабливість, аналогічну оригіналу.

Висновки

При написанні роботи були досягнуті поставлені цілі: розглянуто основні категорії назв кінострічок та шляхом аналізу виявити найбільш поширені стратегії перекладу назв англомовних кінофільмів. Проаналізувано переклад назв англомовних фільмів українською мовою на матеріалі фільмів за участю Бреда Пітта, а саме 65 фільмів. Описано і проаналізувати перекладацькі особливості, які використовуються у процесі адаптації заголовків кінофільмів. Проаналізовані труднощі при перекладі назв фільмів та описані лексико-фразеологічні аспекти перекладу.

У першому розділі роботи розглянуто назви фільмів як окремий тип власних назв, особливості фільмонімів, їх функції та класифікації, поняття еквівалентності та варіативності перекладу, лексико-фразеологічні аспекти перекладу. У другому розділі проаналізовано назви англомовних фільмів за участі Бреда Пітта, виявлено найпоширеніші перекладацькі стратегії при перекладі фільмів, визначино основні перекладацькі трансформації та граматичні структури.

Дослідження перекладу назви фільму виявило низку ключових факторів, які допомагають мотивувати сприйняття фільму цільовою аудиторією та зробити його ринковим. Лінгвістичні семантичні, прагматичні та комунікативні засоби є вирішальними в галузі перекладу, і вони допомагають створити техніку переназви на основі прийомів трансформації та модуляції в перекладі. Таким чином, і техніка перекладу, і переназви йдуть паралельно як мистецтво просування та маркетингу фільму. Матеріали, включені в це дослідження, можуть надалі слугувати основою для майбутнього аналізу перекладу назви фільму та зміни назви, а також зробити внесок у інші перспективні сфери. таких як: практика

перекладу назв фільмів, у теоретичному та прикладному перекладознавстві, для складання спеціальних словників і довідників, а також у підготовці спеціалістів-перекладачів широкого профілю. Процес пошуку назви фільму перетворився на окрему форму мистецтва. Подібно до особистого імені, воно назавжди позначає фільм і створює перше й останнє враження. Перекласти назву фільму досить складно, враховуючи той факт, що мова та культурна традиція переплітаються. Процес перекладу потребує зусиль – трансформувати чи модулювати почуття й водночас зберігати інформацію та, таким чином, передати правильний сенс та ідею, підкріплену слоганом: потрібно глибоко вивчити весь твір, щоб повністю зрозуміти його та завжди пам’ятайте про внутрішньо- та екстралінгвістичні фактори. Перекладена назва фільму є такою ж важливою, якщо не більшою, ніж оригінальна. Якщо немає прямого еквівалента в цільовій мові, для вибору нової назви покладаються на жанр і сюжет. Відсутність мовних засобів у цільовій мові можна компенсувати новим слоганом. Перекладена назва повинна відповідати певним обов’язковим семантичним і прагматичним критеріям і дотримуватися техніки перекладу, щоб досягти відповідності оригінальній назві фільму. Надзвичайно важливо, щоб назва будь-якого фільму мала міцний зв’язок із сюжетною лінією фільму, і, останнє, але не менш важливе, назва має бути ринковою. У цій статті перекладені назви фільмів вважаються адекватними, оскільки вони відповідають змісту, ідеології та жанру кінофільму, що розглядається. Крім того, ідеальне розуміння обох мов і культур, дар слова перекладача та відчуття мови є ключовими елементами ідеального перекладу. Через культурні відмінності та мовні обмеження вихідної та цільової мов переклад назви фільму пов’язаний із зміною назви, насамперед на основі техніки перекладу модуляції, оскільки обидва – переклад і зміна назви корелюють, оскільки базуються на трансформаціях. Досліджуваний процес також включає нову тенденцію

перекладу з англійської на англійську, щоб популяризувати фільм і змусити цільову аудиторію сприйняти та оцінити фільм, його слоган і жанр у повному обсязі.

Список використаних джерел та літератури

1. Алексєєва І. С. Введення у перекладознавство. Навч. посібник для студ. філол. та лінгв, «Академія». 2004. С. 323.
2. Бабенко Л.Г. Лингвистический анализ художественного текста / Л.Г. Бабенко, И.Е. Васильев, Ю.В. Казарин. – Екатеринбург: Изд-во Уральского ин-та, 2000. – 156 с.
3. .Бабенко О. В., Добринська Д.М., Зайцева М.Ю. Специфіка перекладу назв фільмів. Познань. 2012. С. 85–89.
4. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 343 с.
5. Бучко Д. Г. Словник української ономастичної термінології. Харків: Ранок-НТ, 2012. 256 с.
6. Вейхман Г.А. Грамматика текста / Г.А. Вейхман. – М.: Высшая школа, 2005. – 254 с(17)
7. Генцлер Е. Сучасні теорії перекладу. – 2001. –230 с.
8. Грінченко Н.О. Стратегії адекватного перекладу назв англомовних кінофільмів, що містять культурно-специфічні компоненти. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». – Острог. 2018. ч. 1. – С. 121–123
9. Громова З. В. Основні помилки при перекладі назв кінофільмів. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. 2013.
10. Демецька В.В.,"Теорія адаптації в перекладі". 2008
11. Демченко Н.С. Тенденції перекладу сучасних англомовних фільмонімів на українську мову. «Young Scientist»№ 12.1 ., 2017. - С. 25-29

12. Жук Е. В. Особенности перевода англо-американских реалий в области кино и телевидения. Е. В. Жук. Межкультурная коммуникация и профессионально ориентированное обучение иностранным языкам. Минск. 2008. – С. 85–86.
13. Здобніков В.В. Комунікативна ситуація як фактор визначення стратегії перекладу/ Вісник. 2011.С. 114-123
14. Іваницька Н.Б. Лінгвоперекладо-знавчі аспекти вторинного тексту. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. 2017. Вип. 15. С. 66-75..
15. Іваницька Н.Б. Сучасні моделі перекладу в аспекті контрастивної дискурсології. Теоретична і дидактична філологія: збірник наукових праць. Серія «Філологія, педагогіка». 2017. Вип. 25. С. 137-144.
16. Ігнатьєва І. Г. Фонові знання як складова компетенції перекладача медіатекстів. Актуальні питання філології теорія та методика викладання іноземних мов. 2009. - 356 с. - С. 89-96.
17. Ісмаїлова Т.А. Переклад назв фільмів .Вісник ВолДУ. - 2017. С. 38
18. Казакова Т.О. Художній переклад: пошук істини. 2006. 221 с.
19. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанровостилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2004. 576 с.
20. Квайн В. О. Слово та об'єкт. - М.: "Логос", 2000. - 386 с
21. Кривонос Я. В. Нормативні проблеми українського перекладу американської кінопродукції. Лінгвістика. 2010. № 1. С. 176–182.
22. Лукьянова Т. Г. Теоретичні аспекти кіноперекладу з англійської на українську мову. Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. 2011. №973. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. Вип. 68. С.183–188.
23. Матасов Р.А. Переклад кіно/відео матеріалів: лінгвокультурологічні та дидактичні аспекти: автореф., 2009. 23 с.

24. Нелюбин Л.Л. Тлумачний перекладознавчий словник. Наука, 2003. - 21, 28-29 с.
25. Подимова Ю.М. Назви фільмів у структурно-семантичному та функціонально-прагматичному аспектах. 2006. - 56 с.
26. 6. Селінова О. О. Світ свідомості в мові., Черкаси., Монографічне видання. О. О. Селіванова: Ю. Чабаненко, 2012. С. – 488.
27. Черник О. О., Перекладацькі трансформації як засіб перекладу англомовних назв кінофільмів Українською мовою., Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»., 2020., С. 325-334.
28. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студентів вищих закладів освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова книга, 2013. 376 с.
29. Иванова П. “О моделях перевода художественных фильмов” / 2005. – Т. 14,. - С. 218-226.
30. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. - 424 с.
31. Bogucki L. Perspectives on Audiovisual Translation /Bogucki L., Krzysztof Kredens., Peter Lang. 2011., 208 p.
32. Bravo, J. M. Translation, Adaptation and Transformation / W. J. Hutchins. Michigan: Universidad De Valladolid, 2004. - 392p.
33. Cepeda, L. X. “Categories of Translation”. (2022).
34. Dr. Clifford E. Landers. Literary Translation: A Practical Guide., Multilingual Matters, 2001. - 224 p.
35. Hansen G. Success in translation. Perspectives. Studies in Translatology. 2010. 5(2). P. 201–210.
36. Jean-Claude Lamy: Dictionnaire mondial des films, 2005, 870 p.
37. Munday J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. 2nd ed. London, New York: Routledge, 2008
38. Nida E. A. “Language and Culture: Contexts in Translation”. Amsterdam. John Benjamins, - 2001. – 125 pp.

39. Nord, C. Text-Functions in Translation: Titles and Headings as a Case in Point. Target / C. Nord. 1995. – pp. 261– 284.(70)
40. Raw L. Translation, Adaptation and Transformation., Bloomsbury Publishing, 2012. - 240 p.
41. Sinner C. J. Translation in the Digital Age. Translation 4.0., / Paasch-Kaiser C. / Hartel J., Cambridge Scholars Publishing, 2020. - 257 p.
42. The Oxford English Dictionary URL: https://www.oed.com/
43. Cambridge Dictionary. URL: dictionary.cambridge.org.
44. https://uaserials.pro/films/

Додатки

Назви англомовних кінофільмів за участю Бреда Пітта для аналізу із зазначенням використаної перекладацької трансформації.

	Оригінальна назва	Назва в українському перекладі	Спосіб перекладу
1.	"Hunk"	"Ганк"	Прямий переклад.
2	"Contact"	"Контакт" -	Прямий переклад.
3	"Kalifornia"	"Каліфорнія"	Прямий переклад.
4	"Troy"	"Троя"	Прямий переклад.
5	"Babel"	"Вавилон"	Повна лексикосемантична заміна.
6	"Mr. & Mrs. Smith"	"Містер і місіс Сміт"	Прямий переклад
7	"Thelma & Louise"	"Thelma & Louise"	Прямий переклад
8	"21 Jump Street"	"Джамп-стріт,	Трансформація шляхом

			додавання
9	"The Mexican"	"Мексиканець"	Прямий переклад.
10	"Deadpool 2"	"Дедпул 2"	Прямий переклад.
11	"Babylon"	"Вавилон" трансформація.	Прямий переклад.
12	"Another World"	"Інший світ"	Прямий переклад.
13	"Less Than Zero"	"Менше нуля"	Лексикограматична трансформація.
14	"The Dark Side of the Sun"	"Темний бік сонця"	Прямий переклад
15	"Head of the Class"	"Староста класу"	Лексикограматична трансформація.
16	"Freddy's Nightmares"	"Кошмари Фредді"	Прямий переклад
17	"Happy Together"	"Щасливі разом"	Прямий переклад
18	"The Image"	"Картина"	Прямий переклад.

19	"Too Young to Die?"	"Занадто молода, щоб померти?"	Прямий переклад.
20	"The Favor"	"Послуга"	Прямий переклад
21	"Twelve Monkeys"	"12 мавп"	Прямий переклад
22	"The Devil's Own"	"Власність диявола"	Прямий переклад
23	"Seven Years in Tibet"	"Сім років у Тибеті"	Прямий переклад
24	"Meet Joe Black"	"Знайомтеся — Джо Блек"	Лексикограматична трансформація.
25	"Being John Malkovich"	"Бути Джоном Малковичем"	Прямий переклад
26	"Fight Club"	"Бійцівський клуб"	Прямий переклад
27	"The Mexican"	"Мексиканець"	Прямий переклад.
28	"Friends"	"Друзі"	Прямий переклад.

29	"Freedom: A History of Us"	"Свобода: Історія про нас"	Прямий переклад.
30	"Sinbad: Legend of the Seven Seas"	"Синдбад: Легенда семи морів"	Прямий переклад.
31	"Sinbad and the Cyclops Island"	"Синдбад та острів циклопів"	Прямий переклад.
32	"Beyond All Boundaries"	"Поза межами"	Лексикограматична трансформація.
33	"Megamind"	"Мегамозок"	Прямий переклад.
34	"The Tree of Life"	"Древо життя"	Прямий переклад.
35	"World War Z"	"Світова війна Z"	Прямий переклад.
36	"12 Years a Slave"	"12 років рабства"	Прямий переклад
37	"Fury"	"Лють"	Прямий переклад
38	"By the Sea"	"Біля моря"	Прямий переклад

39	"Voyage of Time"	"Мандрівка часу"	Прямий переклад
40	"War Machine"	"Машина війни"	Прямий переклад
41	"Once Upon A Time In Hollywood"	"Одного разу в Голлівуді"	Прямий переклад
42	"The Lost City of D"	"Загублене місто D"	Прямий переклад
43	"The Counselor"	"Радник"	Прямий переклад
44	"Inglourious Basterds"	"Безславні виродки"	Прямий переклад
45	"The Curious Case of Benjamin Button"	"Загадкова історія Бенджаміна Баттона"	Прямий переклад
46	"Spy Game"	"Шпигунські ігри"	Прямий переклад
47	"Se7en"	"Сім"	Прямий переклад
48	"Tales from the Crypt"	"Байки зі склепу"	Прямий переклад

49	"Thirtysomething"	"Тридцять з чимось"	Прямий переклад
50	"Cutting Class"	"Скорочуючи клас"	Прямий переклад
51	"Bullet Train"	"Швидкісний поїзд"	Прямий переклад.
52	"Ocean's Twelve"	"Дванадцять друзів Оушена"	Трансформація шляхом додавання
53	"Allied"	"Шпигуни-союзники"	Трансформація шляхом додавання
54	"Confessions of a Dangerous Mind"	"Сповідь небезпечної людини"	Лексикограматична трансформація.
55	"Sleepers"	"Ті, що сплять"	Прямий переклад.
56	"Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles"	"Інтерв'ю з вампіром: хроніка життя вампіра"	Трансформація шляхом додавання
57	"True Romance"	"Справжнє кохання"	Трансформація шляхом додавання

58	"A River Runs Through It"	"Там, де тече річка"	Лексикограматична трансформація.
59	"Cool World"	"Паралельний світ"	Лексикограматична трансформація.
60	"Across the Tracks"	"Гонки по колу"	Трансформація шляхом додавання
61	"Moneyball"	"Людина, яка змінила все"	Повна лексикосемантична заміна
62	"Killing Them Softly"	"Пограбування казино"	Повна лексикосемантична заміна
63	"The Big Short"	"Гра на пониження"	Повна лексикосемантична заміна
64	"Snatch"	"Великий куш"	Повна лексикосемантична заміна

65	"Two-Fisted Tales"	"Історії про сильних людей"	Трансформація шляхом додавання